Serie de autor

FICTION CONNECTION

Unisex

AMÉLIE NOTHOMB

TREI

Nothomb construiește în cărțile ei labirinturi psihologice din care cu greu se poate ieși.

WORLD LITERATURE TODAY

Încă un roman care arată că Nothomb scrie cu forța unui tsunami.

THE HUNGRY READER

Amélie Nothomb nu încetează să descrie ambiguitatea sentimentelor, granița fină dintre iubire și ură.

ACTUALITTÉ

O romancieră care merge împotriva tendințelor actuale, explorând cu obstinație cruzimea raporturilor umane.

TÉLÉRAMA

FICTION CONNECTION

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

Amélie Nothomb

Unisex

Traducere din franceză de
Claudiu Constantinescu

3
TREI

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Redactare:
Carmen Botoșaru

Design copertă: Faber Studio
Foto copertă: Unsplash / © Aiony Haust

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Răzvan Nasea

Corectură:
Roxana Nacu
Carmen Eberhat

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NOTHOMB, AMÉLIE
Unisex / Amelie Nothomb ; trad. din franceză de Claudiu Constantinescu. - București Editura Trei, 2019
ISBN 978-606-40-0666-0
I. Constantinescu, Claudiu (trad.)
821.133.1

Titlul original: Les prénoms épicènes
Autor: Amélie Nothomb

Copyright © Éditions Albin Michel, 2018

Copyright © Editura Trei, 2019
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-40-0666-0

El nu se dezmâniază.

A se dezmânia e acel verb care nu îngăduie decât negația. Nu veți citi niciodată că cineva se dezmâniază. De ce? Fiindcă mânia e ceva prețios, care te apără de disperare.

Cu trei ore în urmă, nu exista pe lume cineva mai fericit ca el.

— Tu ești cea mai frumoasă. Din pricina ta, toate celelalte sunt urâte. Ba nu. Din pricina ta, celelalte femei nici nu există.

— Va trebui totuși să te obișnuiești.

— De cinci ani facem dragoste și niciodată nu ne-a ieșit atât de bine. Ai mai pomenit așa ceva?

— Nu.

— Te cheamă Regina. La început, numele tău mă îngrozea. Acum, n-aș putea suporta

să te cheme altfel. Regina, ți se potrivește perfect. Mai stai un pic în brațele mele, iubito.

— Nu pot.

— Unde te duci?

— Mă duc să mă mărit.

— Foarte amuzant!

— Nu e glumă. În două zile, mă căsătoresc cu Jean-Louis.

— Ce vorbă-i asta?

— Jean-Louis. Îl știi.

— Eu sunt cel pe care-l iubești. Eu sunt cel cu care vrei să te măriți.

— Când s-au căsătorit ai mei, se iubeau la nebunie. Au avut o viață mediocră. Acum, maică-mea e un fel de bonă a lui taică-meu. Prea puțin pentru mine.

— Cu mine, n-o să ai o viață mediocră.

— Suntem împreună de cinci ani. În afară de amor, n-ai făcut nimic.

— Nu te-ai plâns până acum.

— Nu fi vulgar! Jean-Louis o să fie numărul doi într-o mare companie de electronice. Mă ia cu el la Paris.

— Paris!

— Da, Paris. Excelența, viața adevărată. Chestiile la care am visat dintotdeauna.

De câte ori să-ți mai spun că vreau să plec din cătunul ăsta?

— N-am decât douăzeci și cinci de ani.

— Eu am deja douăzeci și cinci de ani. Nu mai pot să aștept.

— Jean-Louis știe de existența mea?

— Cum să nu știe?

— Și nu-l deranjează?

— E de domeniul trecutului.

— De domeniul trecutului! Acum o jumătate de oră, făceam dragoste ca niște zei!

— A fost ultima oară.

Regina s-a îmbrăcat în tăcere.

— Nu se poate, iubita mea. Spune-mi că e un coșmar oribil, o glumă odioasă, o provocare.

— E adevărul. Adio!

Odată rămas singur, alege mânia. Pentru a și-o alimenta, hotărăște să se răzbune. Omorând-o pe Regina? Sigur că nu. Treaba asta s-ar întoarce împotriva lui.

În primul rând, vrea ca Regina să sufere. Să sufere așa cum suferă și el.

El nu se va dezmânia niciodată.

Pe terasa cafenelei sale preferate, Dominique savura acea după-amiază de sâmbătă. Îi plăcea soarele acela de septembrie care o încălzea fără s-o ardă.

Secretară într-o firmă de import-export, era foarte mândră de munca ei. Tatăl său era marinar pe un vas de pescuit, mama sa era casnică. „Ești o femeie independentă, draga mea, bravo!" îi spusese aceasta.

La douăzeci și cinci de ani, privea spre viitor cu încredere. Prețuia celibatul. Iubirea avea să apară și ea, la momentul potrivit. Când vedea pe câte unele dintre prietenele sale căsătorite și devenite mame, se bucura că nu făcuse ca ele. Măritată, ce soartă sinistră!

Nu și-a dat seama că un bărbat, de la masa vecină, se uita fix la ea.

— Bună ziua, domnișoară. Pot să vă ofer ceva de băut?

N-a știut ce să răspundă. El a luat asta drept consimțire și s-a așezat în fața ei.

— Băiete! Șampanie!

— Două cupe?

— O sticlă. Din cea bună.

Chelnerul a adus o sticlă de Deutz și a umplut două pahare.

— Sărbătoriți ceva? întrebă tânăra.

— Întâlnirea noastră.

Au ciocnit. Dominique nu băuse niciodată o șampanie mai de soi și s-a emoționat când a simțit cât de bună e.

— Cum vă cheamă?

— Claude. Și pe dumneavoastră?

I-a spus că o chema Dominique și că de cinci ani lucra ca secretară la Terrage. Apoi a tăcut, pentru că el nu părea s-o asculte.

— Cu ce vă ocupați? întrebă ea în cele din urmă.

— Mă duc la Paris ca să înființez o firmă, spuse el pe tonul evaziv al unuia care nu vrea să piardă vremea cu un asemenea subiect.

Bărbatul acela o speria un pic, nu știa nici ea de ce. S-a calmat zicându-și că, la

urma urmelor, el o abordase. Ce conta dacă-l dezamăgea?

— Sunteți încântătoare, Dominique!

Tânăra s-a înecat cu gura de șampanie pe care o sorbise.

— Și mai mult ca sigur că nu sunt primul care vă spune lucrul ăsta.

Ba da, era. Până atunci, numai mai-că-sa îi mai zisese așa ceva, iar ea o luase ca pe o vorbă pe care o spun de obicei mamele.

— Nu știu ce să vă spun, domnule.

— Spuneți-mi Claude. Suntem de aceeași vârstă.

— Eu nu mă pricep la înființat firme.

— Nu vă mai bateți capul cu astfel de fleacuri. Aș vrea să ne mai vedem.

Bărbatul i-a cerut insistent numărul de telefon. Ea i l-a dat până la urmă, fără tragere de inimă, și s-a ridicat rapid de pe scaun pentru a-și ascunde stânjeneala.

* * *

Dacă ar fi fost o fată normală, și-ar fi sunat o prietenă și i-ar fi povestit toată pățania. Dar în ea era întotdeauna o jenă pe care nu și-o putea explica. Vorbea atât

de puțin despre treaba asta, încât nici nu știa cum s-o numească: era vorba de un complex.

Știa că nu toate tinerele suferă de așa ceva. La muncă, avea numai colege impetuoase, obișnuite cu gargara seducătorilor. Ei însă nimeni nu-i spunea astfel de lucruri, iar ea trăsese concluzia că nu era deloc drăguță. În realitate, dacă nimeni nu-i făcea avansuri, era pentru că lumea îi simțea problema.

Bărbatul acela — Claude, ar trebui să se obișnuiască — n-o simțise. Dominique și-a luat inima în dinți și s-a dus să se uite în oglindă. „Încântătoare", spusese el. Ce văzuse oare la ea?

A stat și s-a gândit. Un tip care înființează firme n-are niciun motiv să mintă o secretară obscură. Tipul nu se purtase ca un bărbat aflat în căutarea unei aventuri de-o noapte. „Să așteptăm mai întâi să mă sune", își zise ea.

A trecut o săptămână. *Ar fi trebuit să-mi dau seama că era o prostie. Bine că n-am vorbit cu nimeni despre povestea asta.*

* * *

— Alo, bună seara, aș putea vorbi cu Dominique, vă rog?

— Eu sunt.

— Ce mai faceți? Sunt Claude.

— Credeam că m-ați uitat.

— Nu sunteți genul de persoană care să poată fi uitată. Iertați-mă că am întârziat atâta până să vă sun. A trebuit să mă duc la Paris să aranjez câteva chestii esențiale pentru firmă. Sunteți liberă diseară?

* * *

La restaurant, a comandat el și pentru ea. Ea s-a mirat că lucrul acesta a făcut-o să simtă o oarecare plăcere — pe lângă o mare ușurare, căci se temea că ea ar fi putut alege mâncăruri nerafinate.

— Cum se numește firma dumneavoastră? îl întrebă ea.

— E, de fapt, filiala pariziană a firmei Terrage. O chestie de import-export.

Ea începu să râdă.

— Știam eu că data trecută nu mă ascultați, altfel v-ați fi dat seama de coincidență. Acolo lucrez și eu.

— La Terrage? Incredibil!

Ea l-a întrebat cum îi cheamă pe colaboratorii lui. El i-a spus că singurul om cu care discută e președintele-director general. Tânăra a simțit atunci cum complexul ei îi taie respirația și a schimbat subiectul:

— Vă place Parisul?

— Mereu mi-am dorit să trăiesc acolo. E atâta energie în locul ăla!

— Eu n-am fost niciodată.

— O să vă placă mult.

— E musai să ajung și eu cândva.

— Când o să vă măritați cu mine, n-o să mai aveți încotro și o să locuiți acolo.

Ea lăsă tacâmurile din mână, trase aer în piept și zise:

— Nu-mi place când cineva râde de mine.

— Sunt foarte serios. Dominique, vreți să fiți soția mea?

— Nu știți nimic despre mine.

— De cum v-am văzut, am știut că sunteți cea pe care o caut.

— Câtor femei le-ați mai făcut numărul ăsta?

— Sunteți prima.

Tânăra s-a ridicat în picioare tremurând.

— Nu mă simt bine. Mă duc acasă.

— Dar n-ați mâncat nimic.

— Nu mi-e foame.

Bărbatul a însoțit-o până în stradă.

— Pot să vă conduc?

— N-are niciun rost. Dar mulțumesc pentru invitație.

Tânăra a plecat cu pași rapizi și, spre ușurarea ei, a văzut că bărbatul n-o urmărea. Ce era cu omul ăsta? Trebuia oare să fii atins de demență ca să te porți așa?

Aerul proaspăt i-a risipit încordarea. A simțit bucuria vânatului victorios, iar de cum a ajuns acasă, s-a culcat și a dormit neîntoarsă.

* * *

A doua zi dimineața, a sunat telefonul.

— Dominique? M-am purtat ca un necioplit. Ce să fac ca să mă iertați?

— Să mă lăsați în pace.

— Înțeleg. Vă dau numărul meu de telefon. Ca să mă sunați dumneavoastră, dacă simțiți vreodată nevoia.

I-a dictat numărul, iar ea și l-a notat, hotărâtă să nu-l folosească niciodată.

* * *

În fiecare duminică, Dominique se ducea să ia prânzul la părinții săi. Pe drum, s-a oprit la patiserie și a cumpărat un Paris-Brest[1].

Masa a decurs fără probleme. Copil unic, Dominique moștenise un pic de conversație de la tatăl său și ceva din calmul maică-sii. Aceasta din urmă se uita însă lung la chipul fiicei sale.

— Ce e, mamă?

— Nu știu. Văd că ți se întâmplă ceva important.

— Nu mă mai privi așa, te rog frumos.

După-amiază, în timpul plimbării, n-au vorbit mai mult. Dar Dominique simțea că maică-sa avea dreptate. Peisajul din jur o impresiona mult mai puternic, de parcă atunci îl descoperea. Oamenii care treceau pe lângă ei o măsurau din priviri într-un mod ciudat.

— Ce frumoasă s-a făcut fiica dumneavoastră! le spuse o doamnă părinților săi.

Pentru prima dată, Dominique își zise în gând că ar pleca bucuroasă din acel oraș.

Când s-a întors acasă, a făcut o baie ca să se liniștească. A rezistat până seara,

[1] Prăjitură în formă de colac, cu aluat de choux-à-la-crème și cremă de patiserie cu nuci sau migdale pralinate. (*N.t.*)

iar apoi, spre rușinea ei, a format numărul lui Claude. Acesta a răspuns de la primul țârâit, de parcă ar fi stat lângă telefon toată ziua.

— Am sperat din tot sufletul c-o să mă sunați.

— Nu știu de ce-am făcut-o. Mă faceți să mă simt aiurea. Vă mișcați mult prea repede. Nu știu mai nimic despre dumneavoastră.

— Așa e! Sunt foarte repezit, e o chestie insuportabilă. Nu m-am mai purtat niciodată așa, nici nu-mi stă în fire.

S-au întâlnit din nou, la un pahar. Claude a fost amuzant și drăguț. Dominique și-a zis că l-a judecat greșit. Era un băiat cât se poate de plăcut.

* * *

În fiecare seară, el îi dădea întâlnire într-un alt loc. Tânăra și-a dat seama că aștepta cu plăcere acel moment. Sâmbăta următoare, a sunat-o pe maică-sa și a întrebat-o dacă putea să vină cu cineva duminică, la prânz.

— Bineînțeles, îi răspunse aceasta, ascunzându-și emoția.

După-amiază, Dominique l-a anunțat pe Claude că ai ei îl invitau la masă a doua zi. Tânărul s-a arătat nespus de entuziasmat și i-a mulțumit.

— Pot să-ți spun tu, de-acum încolo?

— Da, e mai firesc așa, căzu ea de acord.

* * *

Tânăra s-a dus ceva mai devreme la părinții ei, ca să-i ajute. Claude a ajuns la 12 și jumătate, cu un splendid buchet de flori. Dominique l-a luat să-l pună într-o vază, în vreme ce invitatul se instala în salon. Când s-a întors și l-a văzut pe Claude, a știut că bătălia era câștigată.

Tânărul conversa plin de farmec și de naturalețe, a acordat mâncărurilor onorurile cuvenite, s-a oprit de mai multe ori pentru a o privi visător pe Dominique, a complimentat-o cu decență pe stăpâna casei, iar după cafea s-a retras.

Seara, pentru prima dată, tatăl îi dădu telefon fiicei:

— Băiatul ăsta e perfect. Mă bucur sincer pentru tine.

— Mersi, tată.

— Ți-o dau pe maică-ta.

— Ce faci, mamă?

— Claude e minunat, scumpo. Te iubește. E băiat serios. Și-i frumos.

Acest ultim comentariu o miră pe Dominique. În primul rând, pentru că maică-sa nu spunea niciodată asemenea lucruri. Apoi, pentru că ea nici nu-și pusese această problemă. Chiar era frumos Claude? S-a concentrat din răsputeri ca să-și dea seama și a recunoscut, în cele din urmă, că da. Era oare atât de indiferentă la frumusețe, de nici n-o observase pe-a lui Claude? Ce-o împiedicase oare s-o remarce?

A trecut în revistă vagile sale flirturi de până atunci și tot n-a înțeles. Felul ei de-a fi, din momentele alea, n-avea nicio legătură cu ființa timorată care devenise între timp. Ce nu-i convenea la acest bărbat? Nici de cei dinainte nu fusese îndrăgostită, iar asta n-o deranjase.

Da, numai că, acum, lucrul ăsta chiar era normal s-o deranjeze. Claude voia s-o ia de nevastă, o iubea. Avea toate calitățile la care ea visase, și totuși, în prezența lui, ea se simțea mereu neliniștită.

Cu cine putea oare să discute despre asta? Niciodată nu li se confesase

prietenelor ei despre astfel de lucruri, i-ar fi fost imposibil s-o facă. Avea vreun sens să-și deschidă sufletul tocmai în fața prădătorului?

— Alo, Claude?

— Draga mea, tocmai voiam să te sun. Părinții tăi sunt adorabili.

— Le place foarte mult de tine.

— Serios? Mă bucur!

— Mama zice că ești frumos.

Bărbatul izbucni în râs.

— Mama ta e foarte indulgentă.

— Claude...

— Da? Ce este?

Blocaj. Cuvintele i se înțepeniseră în fundul gâtului.

— S-a întâmplat ceva, Dominique?

Când și-a auzit numele rostit de acea voce, i s-a făcut și mai frică.

— Vrei să vin la tine?

— Nu.

— Păcat! Mâine dimineață plec la Paris. N-o să ne vedem toată săptămâna.

— Te duci cu treburi?

— Da, am de rezolvat niște chestiuni importante. O să-mi fie dor de tine.

A fost drăguț și înțelegător. Când a închis telefonul, ea a început să plângă.

Oare era nebună fiindcă avea rețineri față de un băiat atât de amabil? În același timp însă, a trebuit să recunoască în sinea ei că acea săptămână de despărțire o liniștea. Avea să poată respira și ea un pic.

* * *

Duminica următoare, părinții ei au întrebat-o ce mai făcea Claude. Ea le-a răspuns înșirând toate banalitățile care se cuveneau spuse.

Când au ieșit la plimbare, s-a apropiat de maică-sa și, cu prețul unui uriaș efort de voință, se încumetă să-i spună:

— Mamă, eu nu sunt îndrăgostită de omul ăsta.

— Ce înseamnă, în fond, să fii îndrăgostită?

— Nu știu. Tu nu erai îndrăgostită de tata?

— Ba da. Dar nu-mi făceam atâtea probleme ca tine, fata mea.

— Crezi că-mi fac prea multe probleme?

— Da.

— Totuși, tu n-a trebuit să pleci din orașul tău. Claude vrea să mă mut cu el la Paris. Ce zici de asta?

— Dacă la Paris e viața ta, atunci e bine.

Tăcere.

— Ce s-ar întâmpla dacă nu m-aș mărita cu el?

— Ți-ai reproșa-o toată viața.

Fata oftă.

— Nu-ți face griji, Dominique. Ai încredere, mai zise mama ei, îmbrățișând-o.

Încredere: da, ăsta era cuvântul-cheie. De ce n-ar avea încredere în Claude? Mama ei, o femeie mai degrabă circumspectă, avea încredere în el.

— Când te mai vezi cu el?

— Mâine-seară.

— O să se-aranjeze toate. Cu despărțirea ai tu probleme.

* * *

Înainte de a lua trenul ca să se întoarcă, Claude s-a dus la un magazin de parfumuri, pe Champs Élysées.

— Bună ziua, domnișoară. Aș vrea să-i fac un cadou logodnicei mele.

— Un parfum?

— Da. Nu știu ce să aleg.

— Cam ce-i place logodnicei dumneavoastră?

— Asta nu vă privește pe dumneavoastră.

— Eu încerc doar să vă ajut.

— Vreau un parfum care să dea gata o femeie.

Vânzătoarea înțepeni. Se uită lung la acel tânăr pe care costumul și cravata îl făceau atât de sigur pe el. *Carevasăzică există o fată, biata de ea, care stă să cadă în plasa mocofanului ăstuia! Ia să-i dăm noi amărâtei un semnal puternic, ca să-i deschidem ochii.*

— Chanel No 5.

— Nu e prea clasic?

— Ah, e clasicul clasicilor, domnule. Sigur o s-o dea gata pe logodnica dumneavoastră.

Vânzătoarea l-a împachetat în cel mai pompos ambalaj cu putință.

* * *

În 1970, trenul făcea mai bine de cinci ore și jumătate de la Paris până la Brest. Pe la 6 seara, Claude s-a reîntâlnit cu Dominique.

— Greu mai trece timpul fără tine.

— Da, zise ea, conștientă de ceea ce ascundea puținătatea acelor vorbe.

— Ai avut o săptămână bună?
— Normală. Tu?
— Avansăm foarte rapid.

I-a povestit tot felul de lucruri, pe care ea s-a chinuit din răsputeri să le asculte, întrucât n-o interesau deloc.

Când a venit momentul să-și ia rămas-bun de la ea, Claude a scos din servietă un pachet.

— Am un cadou pentru tine.
— Ce e?
— O să vezi.

Odată rămasă singură, Dominique a luat pachetul și l-a inspectat. I-a fost rușine să strice un ambalaj atât de grozav. Pe hârtie era o etichetă cu o adresă de pe Champs Élysées, iar tânăra n-a putut să nu fie impresionată.

Chanel No 5; știa că exista așa ceva, dar atât. Niciodată nu primise un parfum. Iar să-și cumpere ea unul nici nu-i trecuse prin cap. Claude era nebun să-i facă așa un cadou.

A plecat din cafenea, sperând că n-o văzuse nimeni într-o situație atât de jenantă.

Acasă, s-a închis în baie și a îndrăznit în sfârșit să scoată sticluța din cutie. Obiectul acela i s-a părut de o frumusețe

fără seamăn. Era modelul de la începuturi, fără vaporizator. A scos capacul și a inspirat: mirosul a șocat-o mult prea profund ca să-și dea seama dacă-i plăcea sau nu.

La birou, una dintre colege îi zisese că, dacă-i vorba de un parfum, trebuie să te dai mai întâi cu el ca să vezi dacă ți se potrivește. Fiindcă miroase diferit în funcție de persoană. Dominique s-a dezbrăcat complet, s-a așezat pe marginea căzii și a înșfăcat sticluța. A procedat așa cum văzuse la cinema: a umezit dopul răsturnând sticla cu fundul în sus, după care și-a atins ușor cu el încheietura mâinii. Apoi și-a apropiat de nări pielea metamorfozată de acea miruire: ce a simțit atunci a întrecut toate emoțiile pe care le trăise vreodată. Dacă ar fi fost obligată să transpună în cuvinte senzația pe care o încerca, ar fi spus că mirosea a regină dintr-o altă lume, a eleganță desăvârșită, a splendoare în sfârșit întrupată și a sărutul visurilor sale, atât de diferit de cele laborioase pe care le accepta de la Claude. În intimitatea băii însă, nu era nevoită să spună nimic, așa că s-a mulțumit să geamă de plăcere.

A mai întors o dată flaconul cu fundul în sus și și-a umezit ceva mai generos

dosul încheieturii. De astă dată, efectul a săgetat-o până în creier și Dominique a început să tremure. Zeul parfumului o strângea în brațele sale, mirosul de piele de Rusia își făcea vechiul său număr de magie, iar tânăra femeie a înțeles că trupul ei era lăcașul unui extaz nesfârșit. S-a văzut goală în oglindă și a știut că era frumoasă. Coborându-și imediat privirea, s-a întrebat dacă el o dorea, iar îmbătătorul parfum i-a răspuns cât se poate de autoritar că n-avea niciun motiv să se îndoiască de asta.

Atunci, ea a făcut un lucru de neimaginat: a udat din nou dopul și s-a miruit sănătos pe toată partea de sus a gâtului, urmărindu-și mișcările în oglindă. O picătură de parfum i s-a prelins pe piept, iar beția aromelor i-a cuprins întregul trup.

La douăzeci și cinci de ani, Dominique nu cunoștea decât apa de colonie, care nici nu-i prea plăcea. Dăruindu-i un Chanel No 5, alegând pentru ea acel parfum somptuos, Claude îi declara cu mare strălucire iubirea sa. Mirosul acela miraculos o învăluia cu farmecul său tulburător și Dominique se trezi zicând cu voce tare:

— Îl iubesc.

Auzindu-se pronunțând acele cuvinte, se întrebă cui i se adresa de fapt. Îi răspunse imaginii sale din oglindă:

— Îl iubesc pe Claude. Claude, te iubesc.

Se înfioră din cap până-n picioare. Deci asta era. Spiritul parfumului o eliberase de orice teamă. Claude era acel prinț care avea să rupă vraja ce o ținea captivă. Unde se ascundea oare geniul acela care-l făcuse să-și dea seama că Chanel No 5 era cheia sufletului ei? Dominique nu știa, dar îl binecuvânta.

Da, avea să se mărite cu el. Avea să trăiască alături de el. Avea să locuiască în orașul acelui parfum.

* * *

A doua zi, la lucru, colega ei i-a spus că arăta ciudat. Pentru prima dată, Dominique a vorbit despre ce i se întâmpla:

— Iubitul meu mi-a dăruit un Chanel No 5.

Christelle a izbucnit în râs, după care a comentat:

— Nu-i e teamă de clișee iubitului tău?

Dominique a urât-o pe loc și a pus reacția acesteia pe seama invidiei. Câtă

dreptate avusese să nu i se confeseze niciodată până atunci! Nici n-avea s-o mai facă vreodată. Abia aștepta să nu mai aibă de-a face cu mitocanca asta și cu mintea ei îngustă. La Paris, era convinsă, nu existau asemenea meschinării.

Seara, înainte de întâlnire, și-a dat cu câțiva stropi din parfumul care-i hotărâse soarta. Claude uitase de cadoul pe care i-l făcuse și i s-a părut că fata mirosea cam bizar, dar n-a mai avut timp să-i spună. Cu un aer solemn, Dominique i-a declarat, uitându-se țintă în ochii lui:

— Accept să-ți fiu soție.

A văzut uluirea încântată a tânărului, care a întrebat-o:

— Ce te-a făcut să accepți?

— Chanel No 5.

Am judecat-o greșit pe vânzătoarea aia. O adevărată profesionistă! își zise el în gând.

— Draga mea, sunt cel mai fericit bărbat din lume! Să ne căsătorim cât mai repede!

— De ce ești atât de grăbit?

— Nu vreau să te răzgândești.

Ea a râs. Ce tare-l iubea!

* * *

Nunta a fost ușor de organizat. Claude nu mai avea părinți, tinerii n-aveau prea mulți prieteni. Dominique și-a dat demisia fără niciun regret. Cei doi s-au instalat la Paris, într-un apartament de pe strada Étienne-Marcel.

— N-o să stăm prea mult aici, declară Claude. Nu-i destul de elegant.

Dominique nu îndrăznea să-i spună că ei îi plăcea la nebunie cartierul acela viu și simpatic. Centrul Parisului clocotea de energie. Tânăra ieșea să se plimbe, cât soțul ei era la muncă, și se minuna de sumedenia de magazine și de magazinașe. Până și șantierul de la Hale o fascina.

Nu avea bani să-și cumpere haine noi, dar își dădea pe gât cu un strop de parfum de-al ei. Atunci se simțea de o frumusețe ieșită din comun și mergea până la grădinile de la Palais-Royal, a căror splendoare îi tăia respirația.

Claude se întorcea acasă seara, întotdeauna foarte preocupat. Dominique îl înțelegea. Crearea acelei filiale trebuie să fi fost un lucru foarte stresant, miza era colosală. Ce-i povestea el o entuziasma:

— Sunt numai vești bune, dragul meu! Văd că te descurci excelent!

El nu părea niciodată mulțumit. Soția sa i-a și spus-o odată.

— Sunt foarte exigent, am pretenții mari, i-a răspuns Claude.

Ea a zâmbit, mândră de el.

* * *

Într-o seară a anului 1971, a venit acasă mai abătut ca de obicei.

— Ce s-a-ntâmplat?

El a rămas tăcut o bună bucată de vreme. Când Dominique tocmai începea să se îngrijoreze, el i-a spus:

— Încă nu ai rămas gravidă!

Ea a râs, ușurată.

— Nu-i nimic de râs, a continuat el.

— Dragostea mea, n-avem nici măcar un an de când suntem împreună!

— Vreau un copil cu tine.

— Și eu.

E normal să nu fii gravidă nici acum? o întreba el apoi, după ce făceau dragoste.

Acel „nici acum" devenea tot mai apăsător. Tânăra s-a dus la un ginecolog, iar acesta a liniștit-o: era perfect sănătoasă, nu exista niciun risc să fie sterilă. Când i-a spus de acel diagnostic soțului ei, acesta a

părut ușurat. A făcut dragoste cu ea plin de pasiune, iar ea s-a convins pe sine că asta o făcea să simtă plăcere.

* * *

Terrage Paris, cum îi spunea el, a prosperat cu repeziciune. Cifrele îi uluiau pe cei de la Brest. Claude a putut angaja mai multe persoane. Sediul companiei s-a mutat de la Saint-Ouen la Batignolles. I-a explicat soției că, psihologic vorbind, era un lucru foarte important:

— Terrage Paris nu mai e situat pe partea proastă a șoselei de centură. Firma își merită de-acum numele.

— Bravo, dragul meu!

Bucuria nu era însă totală: ea nu avea vești la fel de bune ca ale lui. În fiecare lună, când își dădea seama că nu rămăsese însărcinată, i se făcea rușine.

Într-o bună zi, și-a luat inima-n dinți și i-a spus lui Claude ceea ce-i zisese ginecologul: problema putea veni de la el. Preț de o clipă, Dominique văzu o sclipire de ură în ochii lui. După un moment de tăcere, el declară:

— O să mă duc la un consult, ca să știu clar cum stau.

Câteva zile mai târziu, a primit rezultatele, pe care le-a anunțat semeț:

— Apt combatant!

Dominique s-a consolat cum a putut. Ura e foarte aproape de iubire. Nu se îndoise ea la un moment dat de ceea ce bărbații tratau cu atâta vanitate? Nu e însă mai puțin adevărat că, pentru prima oară, regreta că nu avea și ea o prietenă, în brațele căreia să fi putut plânge.

* * *

1972. 1973. Viața ei se transforma într-un coșmar. Într-o bună zi, îi veni ideea să-i sugereze soțului ei adopția:

— Am putea avea prioritate, întrunim cele mai bune condiții pentru a primi un micuț vietnamez...

— Încetează! Vreau un copil cu tine. E clar?

Vreau un copil cu tine — erau astea niște vorbe de iubire? Se părea că da. Și totuși, Claude le rostise cu o agresivitate care o înfricoșase.

Făceau dragoste în fiecare seară. Nu ăsta era însă verbul pe care-l folosea în mintea ei, atât de neplăcută îi devenise

această activitate: ce voia el era doar s-o lase însărcinată, Dominique știa foarte bine.

De la o vreme, pântecul ei îi inspira pur și simplu groază: se aștepta de la el o dinastie, pe care refuza s-o producă. Fără s-o știe, Dominique trăia angoasele prin care trecuse Maria Antoaneta la începutul mariajului ei.

Claude a decretat atunci că era prea slabă și că asta îi afecta fertilitatea.

— Doctorul n-a zis niciodată așa ceva, protestă ea. Întotdeauna am fost subțire, așa sunt de felul meu. E unul dintre lucrurile care ți-au plăcut la mine.

Claude i-a criticat modul în care se hrănea, i-a ordonat să mănânce alimente mai consistente, a urmărit-o bănuitor în timpul meselor. Dominique și-a zis că, dacă o mai ținea mult așa, avea să ajungă să-l urască.

* * *

La începutul lui 1974, în vreme ce spăla vasele, a leșinat. Când s-a trezit, Claude și doctorul erau la căpătâiul ei.

— Draga mea, ești însărcinată.

De când nu-l mai auzise pe soțul ei zicându-i așa! Adresarea aceea a bucurat-o chiar mai mult decât vestea cea bună.

— Felicitări, doamnă, interveni și medicul. Dar văd că sunteți mai fragilă decât mă așteptam. Va trebui să stați întinsă în pat pe toată perioada sarcinii, altfel riscați să pierdeți copilul.

— Sunt atât de fericită, zise ea, neluând în seamă acel diagnostic.

— O să am grijă să nu-ți lipsească nimic, spuse soțul ei plin de tandrețe.

Lunile care au urmat i-au lăsat lui Dominique impresii dintre cele mai diferite. Claude era mai prezent și mai drăguț ca oricând, fără însă ca asta să o poată liniști. Trecea prin dureri îngrozitoare, care o făceau să urle efectiv. Doctorul nu pricepea deloc ce se-ntâmpla. Numai ea bănuia că acele suferințe erau expresia celor doi ani de angoase prin care trecuse. Iar o voce din interiorul ei spunea: „Gata, asta e prima și ultima oară!"

Și totuși, Dominique era sigură că avea să-și iubească foarte tare copilul. Simțea în privința lui niște porniri drăgăstoase extrem de puternice.

— Ce-ai vrea să fie, băiat sau fată? își întrebă ea soțul.

— Ambele variante îmi plac la fel de mult.

Ea se uită fericită la acel bărbat devenit din nou atât de gentil și începu să râdă.

— De ce râzi?

— Avem ceva în comun, tu și cu mine. Numele noastre nu specifică de ce sex suntem.

— Da. Avem niște nume unisex. Sau epicene.

— Epicene? Nu știam cuvântul ăsta.

— Ben Jonson, un celebru contemporan de-ai lui Shakespeare, a dat acest titlu uneia dintre piesele sale.[2] Acolo, este numele femeii perfecte.

Claude avu grijă să nu pomenească nimic de ironia extremă a lui Ben Jonson când făcuse această alegere.

— Extraordinar! zise Dominique. Îmi imaginez că Épicène e un nume epicen.

— E cel mai epicen nume din lume.

— Și dacă i-am zice și noi așa copilului nostru, indiferent că e fată sau băiat?

— De ce nu?

Discuția aceea a fost unul dintre momentele cele mai plăcute din timpul

2 Este vorba de comedia *Epicene sau Femeia tăcută*, scrisă de Ben Johnson în 1609. (*N.r.*)

sarcinii. În rest, biata femeie trecea prin chinuri fără seamăn, atât fizice, cât și morale. Neputându-și da seama ce avea pacienta sa, doctorul a asigurat-o că era vorba de crize de tetanie:

— Povestea asta se mai numește și spasmofilie. E greu de suportat, dar nu-i ceva primejdios. Luați o pungă de hârtie, respirați în interiorul ei și o să se rezolve.

Zis și făcut. Dominique a urmat întocmai recomandările doctorului, dar degeaba, nu se simțea deloc mai bine. Cu cât se apropia de termen, cu atât crizele ei deveneau mai dese și mai puternice.

Se temea ca nu cumva suferința ei să i se transmită și copilului, iar temerea aceasta îi agrava misterioasele simptome.

* * *

Nașterea, prevăzută pentru 20 septembrie, a avut loc pe 9 în aceeași lună. A durat 23 de ore, care-au fost de o suferință inumană. Mama și copilul au fost cât pe-aci să moară. În cele din urmă, s-a apelat la operația de cezariană, care le-a salvat *in extremis* pe Dominique și Épicène. Era ora 23 și 54 de minute.

— Aveți o fetiță frumoasă, doamnă.

Mama se uită la minusculul bebeluș, după care căzu într-un somn adânc. În timp ce ea dormea, s-au dus după Claude ca să-i dea și lui vestea cea mare. Acesta veni s-o vadă pe Épicène, iar fălcile i se încleștară într-o clipită.

Dominique a avut nevoie de o săptămână ca să se întremeze cât de cât. Dar iubirea dintre ea și fiica ei s-a legat imediat. Când o ținea în brațe, nu mai exista nimic altceva.

Claude a sunat-o:

— Am fost la primărie să declar nașterea lui Épicène. Funcționara de acolo a refuzat inițial numele. I-am zis că e din Ben Jonson, dar nu i-a păsat. Apoi i-am zis că e după o piesă de Shakespeare și a mers.

— Când treci să ne vezi, dragul meu?

— Am foarte mult de muncă deocamdată, odihniți-vă.

După ce mama și fiica au venit acasă, absența tatălui a fost din ce în ce mai frapantă. Lui Dominique i se părea că e mai mult decât distant față de cea mică. *Și-a dorit atât de tare acest copil și, acum că e aici, nici nu-l bagă în seamă*, se gândea ea. Își spunea că așa sunt bărbații, se interesează

doar rareori de bebeluși, dar că totul avea să se rezolve când Épicène avea să mai crească. Aceasta din urmă era soi bun: nu plângea prea mult, dormea noaptea, își golea biberonul fără nazuri, iar cu maică-sa era toată numai zâmbet.

— Ai văzut ce seamănă cu noi? îi zise nevasta bărbatului ei. A luat de la tine exact cât a luat și de la mine. Nu putem spune că nu-i a noastră!

Claude i-a răspuns printr-un rictus ostil. Lui Dominique i se păru că soțul ei scruta chipul bebelușului căutând cu totul altceva — ceva ce, în mod evident, nu era acolo — și i se mai păru că soțul ei strângea din dinți. Se înfioră toată. *Am prea multă imaginație*, conchise ea.

— Nu vrei s-o iei în brațe?

— Nu. Mi-e teamă că nu sunt prea priceput.

Scuza lui mirosea de la o poștă a pretext facil.

* * *

A început astfel o viață nouă, din care Claude se exclusese singur. Mama și fiica au devenit totul una pentru cealaltă.

Dominique o scotea la plimbare pe micuță în cărucior, se ducea în grădinile de la Palais-Royal, se așeza pe o bancă, își punea copilul pe genunchi și-i arăta lumea.

Trecătorii se înduioșau în fața spectacolului unei maternități atât de fericite. Tânăra femeie se întreba de ce toți acei necunoscuți se uitau la Épicène cu mai multă afecțiune decât propriul ei tată.

Acasă, cele două se jucau împreună ore în șir. Micuța era nemaipomenit de dezghețată, înțelegea tot și nu pierdea nici cel mai mic prilej să râdă în hohote.

— Tu ești fericirea mea, îi spunea Dominique.

Când Claude se întorcea de la muncă, Épicène întindea brațele spre el gângurind.

— Fiica ta te vrea, îi traducea soția.

— Ești drăguță, dar n-am timp.

Dominique se întreba cui îi era adresat acel „Ești drăguță".

* * *

Foarte repede, fetița a făcut primii pași. Cum Claude, așezat pe canapea, tot lucra la dosarele lui, mama, ghemuită în

dosul ușii sufrageriei, i-a șoptit copilului la ureche:

— Du-te până la tati!

Cu vitejia unui soldat, Épicène a pus un picior în fața celuilalt și, ajunsă în fața tatălui ei, a scos un chiot de bucurie, aplaudându-se singură.

— Nu vezi că sunt ocupat? îi zise el copilei cu o voce posacă.

— Dar uită-te la ea că merge! protestă Dominique.

— Bravo, foarte bine, spuse el, somând-o parcă să-l lase în pace.

În acea seară, Claude i-a declarat soției sale că mai voia un copil.

— Nici nu se pune problema, îi spuse ea.

— De ce?

— Cum adică, de ce? Ai uitat cât m-am chinuit? Niciodată n-aș mai suporta așa niște dureri.

S-a abținut să mai adauge că, dată fiind lipsa lui de fibră paternă, chiar nu vedea niciun motiv pentru care ar mai risca încă o dată să moară. El a înțeles că hotărârea ei era fără drept de apel.

După aceea, Dominique s-a gândit ceva mai mult la acea dorință de neînțeles a soțului său. În mod evident, el nu-și

iubea fiica. Era oare gelos pe ea? Din câte se părea, nu. L-ar fi putut apuca gelozia dacă Dominique i-ar fi arătat mai puțină dragoste. Dar el era cel care se purta cu mai puțină tandrețe ca oricând.

Claude părea decepționat de Épicène. Într-o zi, l-a întrebat dacă ar fi preferat un băiat.

— Categoric nu, îi răspunse el.

Nu mințea, era clar. *Atunci, cum poate fi decepționat de fiica noastră?* se întreba ea. Épicène avea toate calitățile pe care le puteai visa la un copil: afectuoasă, frumoasă, inteligentă, vioaie, veselă. *Dacă pe ea n-o iubește, atunci n-o să iubească niciun copil pe care l-am avea împreună*, își dădu ea seama.

Dominique se gândea adesea la băiatul drăguț de care se îndrăgostise cu patru ani în urmă. Ce i se putuse întâmpla acestuia de se schimbase într-atâta? N-avea nicio îndoială că acea metamorfoză se datora muncii lui: atâtea responsabilități, atâta stres, încununate cu o reușită profesională de excepție. *N-ai ce să regreți, își zicea ea. Trebuie să te bucuri de succesul pe care-l are și de care e atât de mândru, oricât ar costa el. El a vrut*

toată povestea asta și m-a ales pe mine să-i fiu alături.

Uneori, se retrăgea singură cu sticluța de Chanel No 5, pe care acum nu mai îndrăznea s-o folosească. Și mirosea parfumul acela din vremurile când iubirea o îmbăta.

* * *

La vârsta de cinci ani, Épicène a știut că nu-și iubea tatăl. N-a fost o revelație, ci prima formulare a unui adevăr care încolțise în ea cu un an sau doi mai înainte.

Ceea ce a făcut-o să bănuiască acest lucru a fost, ca de atâtea ori când era vorba de o descoperire, o discuție cu mama sa. Aceasta venea în fiecare zi s-o ia de la grădiniță și se întorceau acasă pe jos, vorbind despre una-alta. Mama o întreba ce mai făcuse, iar micuța îi povestea despre desenele ei, despre modelajele din plastilină, despre ce cântece și jocuri învățase. Conversația lor se încheia întotdeauna cu această întrebare a lui Épicène:

— Tati e acasă?

— Nu.

Răspunsul acela îi făcea de fiecare dată copilei o plăcere pe care o ținea ascunsă. Simțea că n-ar fi fost politicos să-și arate satisfacția. Dar tare se bucura să știe că în apartamentul lor avea să domnească acea liniște plăcută a lumii fără tati.

Dominique s-a înșelat, percepând un fel de mâhnire în prefăcătoria fiicei sale. Într-o bună zi, a găsit de cuviință să-i explice:

— Înțelegi, tati muncește. A reușit să înființeze o firmă extraordinară, unde angajează o mulțime de oameni. Nu trebuie să te superi pe el că n-are timp să se joace cu tine.

Oare mami era ușor de fraierit? Se părea că da. Eh, avea s-o lase cu falsa ei impresie.

Fiindcă, dă-o-ncolo, cum ar fi putut Épicène să regrete că nu petrecea mai mult timp cu bărbatul ăla irascibil care nu deschidea gura decât ca să scoată niște vorbe neplăcute? Își amintea de niște vremuri îndepărtate când prezența tatălui ei încă mai stârnea în ea o anumită așteptare: că, după ce avea să-și termine treburile, el avea s-o ia în brațe, să-i zâmbească. Apoi, într-o bună zi, înțelesese că

speranțele ei erau neîntemeiate, iar asta n-o făcuse să sufere deloc. Personajul acela n-o voia în preajma lui și nici ea nu-l voia în preajma ei.

Asta pica la țanc, el nu era niciodată acasă sau foarte puțin. Mama ocupa un loc imens, era omniprezentă, frumoasă și bună, ea o iubea. Lumea asta îi convenea.

* * *

Într-o după-amiază, pe când se întorceau împreună de la grădiniță, mama o anunță, cu o figură fericită:

— O să-ți fac o bucurie, draga mea. Tati e acasă!

— Nu e la muncă? o întrebă copila.

— Nu, se zugrăvește la el în birou, așa că și-a luat dosarele acasă. Te bucuri?

— Da, foarte.

Era pentru prima dată când o minciună o obliga la un atât de mare efort. Mama nu s-a prins de nimic.

* * *

În timp ce-și lua gustarea în bucătărie, Épicène a încercat să ignore vocea tatălui

ei care vorbea cu cineva la telefon, în sufragerie. Din păcate însă, i-a fost imposibil să nu remarce că renunțase la tonul lui obișnuit pentru a i se adresa acelui necunoscut: ce șarm, ce căldură, ce de chicoteli... cât îl mai iubea tata pe acel Gérard!

— Sper să te revăd cât mai repede, Gérard. Calde salutări Patriciei. La revedere, o zi bună.

Gata. A închis.

— Dragul meu, am ajuns, zise mama.

Niciun răspuns.

Brusc, Épicène îl văzu pe tatăl său apărând în fața ei. S-a uitat la ea atât de contrariat, încât aceasta a fost cât pe-aci să se înece cu bucata de biscuit din gură. Simțind că prezența ei îl deranja, s-a dus în camera sa și a închis ușa. S-a așezat pe pat, iar în capul ei își auzi vocea interioară zicând:

— Nu-l iubesc pe tata.

Una era să știi acest lucru, alta să-l formulezi. În ciuda calmului și a lipsei oricărei mirări, cuvintele produceau un efect considerabil. Revelația trecea la o realitate superioară, devenea un monument al minții. „Nu-l iubesc pe tata." Însăși sonoritatea ei

grotescă — pe-ta-ta — impunea ca extrem de importantă această constatare.

Din acel moment, viața avea să fie diferită. Chiar dacă lui Épicène nu i-a fost deloc rușine, a știut precis că va trebui să păstreze pentru sine acel pe-ta-ta, ca pe o învățătură pe care lumea nu era încă pregătită s-o primească. De ce să ai remușcări că nu iubești pe cineva care nu te iubește? Chestiunea aceea nu merita nicio implicare sufletească.

În mod ciudat, mama îl iubea pe tata. Nu i-o spusese direct, dar se vedea, se simțea, se subînțelegea. Când i se adresa lui tata, mama avea o voce plină de deferență, o privire intensă și niște gesturi alese. Tata nu băga de seamă felul ei aparte de a se purta, nerezonând deloc cu emoția acesteia. Dacă Épicène ar fi trebuit să formuleze sentimentul tatălui său pentru mama sa, ar fi zis că el o suporta — cu condiția ca ea să nu vorbească mai deloc și să existe cât mai puțin cu putință.

Dar pe ea, oare pe ea o suporta? Nu era sigură. În rarele dăți când el îi spunea ceva, era doar: *Ești insuportabilă!*

Épicène era insuportabilă când se juca în sufragerie, când cânta în camera ei,

când nu mânca, când mânca, când era entuziasmată de ceva.

Mama nu îndrăznea să ia apărarea fiicei sale. Aștepta ca tata să plece și spunea: *Tati e enervat de problemele de la serviciu.*

Sau: *Tati e obosit.*

Copila încuviința. Ar fi vrut să-i spună mamei sale că vorbele lui n-aveau nicio importanță. La cât de mult îi păsa ei de acel personaj, el ar fi putut să spună orice. Épicène nu-i zicea însă mamei sale aceste lucruri, fiindcă simțea că ar fi durut-o.

* * *

Copila se întreba dacă toți bărbații erau la fel ca tatăl ei. Când a intrat la clasa pregătitoare, a avut o prietenă, Samia, singura dintre colegi care n-a început să scoată urlete de groază la auzul numelui ei. Samia a invitat-o să doarmă acasă la ea.

A fost o experiență stupefiantă. La Samia, nimic nu era ca la ea acasă. Samia avea o mulțime de frați și de surori. În apartamentul ei era atâta lume, încât i-a luat ceva timp până să-și dea seama care erau părinții acesteia. Mama Samiei făcea

întruna un ceai foarte dulce și foarte bun. Cât despre tată, acesta își lua fata în brațe și o pupa, șoptindu-i tot felul de vorbe drăgăstoase. După care zicea:

— Tu, tu ești Épicène, prietena fiicei mele. Aici ești ca la tine acasă.

Omul acela era pe atât de călduros și de cumsecade pe cât de rece și de odios era tati al ei. De altfel, la Samia acasă mai erau o mulțime de alți bărbați, cu toții foarte diferiți de tati al ei. Épicène avea acum răspunsul: nu, bărbații în general n-aveau nimic de-a face cu felul de-a fi al tatălui ei.

De ce nu avea și ea frați și surori, cum avea Samia? Și-a întrebat mama despre acest lucru, iar mama a părut îngrozitor de încurcată. A stat un pic pe gânduri, după care i-a spus:

— E complicat. Ți-ai fi dorit un frate sau o soră?

— Nu.

Mama a părut ușurată, iar asta era exact ce voia micuța. Mințise, bineînțeles. Când Samia îi povestea despre frații și surorile ei, când o vedea în mijlocul acelei gloate de copii, i se părea ceva cu totul formidabil.

Trebuia să existe un tătic în spatele acelui mister.

* * *

Épicène s-a dovedit o elevă excelentă. Mama se uita plină de admirație la carnetul ei de note.

— Ai văzut, Claude, rezultatele fetei noastre?

Exasperat, tatăl semna mormăind:

— Bune, mda. Dar stai, că nu-și dă încă doctoratul.

Copila s-a dus și a căutat în dicționar ce înseamnă „doctorat"

* * *

Uneori, ai ei ieșeau în oraș. Tata se burzuluia de fiecare dată la mama:

— Dacă te întreabă cineva adresa noastră, zici că stăm pe lângă Place des Victoires, da?

Épicène a stat și s-a gândit. Geografic, era cât se poate de adevărat. Dar de ce simțea ea că vorbele acelea erau răutăcioase? Cum s-o întrebe oare pe mami a ei fără s-o rănească?

Avea opt ani când și-a întrebat mama de ce trebuia să spună că stăteau pe lângă Place des Victoires.

— Pentru că dă bine, răspunse ea zâmbind un pic stânjenită.

Micuța a înțeles pe loc cât de puțin bine dădea strada Étienne-Marcel. Place des Victoires strălucea de eleganță și de frumusețe clasică, spre deosebire de străduța lor cea simpatică și plină de prăvălioare. Prin urmare, tatălui ei îi era rușine cu propria adresă. Fetei i s-a părut un caraghios.

Lui Épicène îi plăcea mult strada Étienne-Marcel. Aici erau școala, apartamentul lor, magazinul de pâine. Viața ei aici era perfectă. Faptul că n-avea decât o prietenă era ideal, fiindcă era vorba de Samia. Mama era minunată, iar pe tată era suficient să-l ignore. Copila excela la acea disciplină care consta în a spune, dimineața: „Bună dimineața, Tati" (făcând să se audă majuscula), și în a adapta formula în funcție de ora la care reapărea acel individ nesuferit, fără a avea nicio umbră de ironie în glas și fără a părea să bage de seamă că nu primea niciodată vreun răspuns la gestul ei de curtoazie.

Mama părea să se îngrijoreze din pricina răcelii tatălui față de fiica sa. Épicène ar fi vrut s-o liniștească destăinuindu-i ce gândea cu adevărat, și anume că se lipsea fără nicio problemă de atenția paternă, dar simțea că mama sa ar fi fost șocată de o asemenea afirmație.

Toată lumea era de acord când era vorba să fie recunoscută importanța tatălui. Samia îi spunea prietenei ei că taică-său era singurul bărbat pe care-l iubea, fiindcă era infinit mai tare decât toți ceilalți. Mama îl pomenea adeseori pe propriul ei tată cu tristețe, explicându-i fetei cât de rău îi părea că ea nu întâlnise încă un om atât de bun. Épicène asculta perplexă acele considerații, ferindu-se să judece, dar constatând că, în ce o privea, nu se simțea nici măcar decepționată de tatăl său. *De la el, nu aștept nimic*, conchidea ea.

Dacă mama ei n-ar fi iubit-o, și-ar fi dorit să moară. Tatăl ei n-o iubea? Îi răspundea și ea cu aceeași monedă, și cu asta, basta. Cinismul ei secret mergea chiar mai departe. Știa că el le asigura toate cele de trebuință, că le întreținea; de multe ori, când prezența tatălui ei devenea prea

apăsătoare, se uita la el zicând în gând: *Dă-ne banii și du-te!*

* * *

În scurt timp, părinții au renunțat să mai cheme o babysitter când ieșeau. *Fetița noastră e foarte cuminte, poate să stea și singură, fără să pățească nimic*, zicea mama. *Nu are imaginație nici cât să facă o prostie*, comenta tatăl.

Ai dreptate, tată, nu fac niciodată prostii. Fiindcă sunt prea ocupată să gândesc tot felul de lucruri groaznice despre tine, de-aia, își zicea în sinea ei Épicène. Fata se culca devreme ca să continue în gând povestea ei preferată: cea în care tatăl ei era lovit de un camion când traversa strada, iar un polițist îndurerat venea s-o anunțe pe mami că tata murise și că în servieta lui fuseseră găsite niște teancuri de bancnote care aveau să le ajungă pentru toată viața. Momentul ei preferat din poveste era cel în care o lua în brațe pe mama ei înlăcrimată și o consola zicându-i: *De-acuma, mami, o să am eu grijă de tine. O să te fac nespus de fericită, ai să vezi.* După care ascundea în camera ei servieta și, din când

în când, lua de acolo atât cât trebuia ca să-și scoată mama la restaurant și să-i cumpere niște rochii frumoase.

Într-o bună zi, a auzit o discuție între părinții săi:

— Trebuie să ne mutăm înainte să înceapă ea gimnaziul.

— O să sufere. O adoră pe Samia, n-o să vrea să plece.

— Astea-s copilării, Dominique. Când o să locuim pe malul stâng al Senei, o să-și facă alți prieteni și o s-o uite pe Samia.

Lui Épicène i-a stat inima în loc.

* * *

A doua zi, a sărit de gâtul Samiei, de cum a intrat în clasă, și a strâns-o în brațe.

— N-am să te uit niciodată, Samia.

— Ai văzut un film urât la televizor sau ce? Ce te-a apucat?

— Voiam doar să-ți spun c-o să te iubesc pe vecie.

— Și eu, Épicène. Dar nu mai vorbi așa, de parcă ai sta să plângi, că e caraghios.

Copila și-a dat seama că ea nu trecuse niciodată Sena. A întrebat-o pe mama sa

de ce trebuia să se mute pe celălalt mal. Mama a făcut o figură la fel de stânjenită ca atunci când o întrebase despre Place des Victoires și i-a zis:

— Pentru că acolo e mai elegant.

— Și de ce-i asta atât de important?

— Tatălui tău îi place eleganța, vrea să trăim într-un loc elegant.

— Ne-am putea muta în Place des Victoires.

— Nu-i suficient. Pe malul stâng totul e elegant.

* * *

Mama ei nu mai venea s-o ia de la școală, considerând că de-acuma se putea întoarce și singură acasă. Épicène s-a dus până la Sena și s-a uitat încruntată la celălalt mal.

De n-aș face niciodată unsprezece ani, își zise ea în gând.

Avea nouă. Timpul copilăriei ascultă de alte legi. Densitatea lui nu e egalată decât de simțul tragicului. În pragul ultimilor săi doi ani de fericire totală, Épicène știa că avea să trăiască fiecare minuțel îmbătată de desfătare. Ce avea să se întâmple

după aceea era ceva la fel de imposibil de imaginat ca și moartea.

* * *

În clasa a doua, învățătoarea încheia adeseori ziua citind cu voce tare dintr-o carte despre mituri. Elevilor le plăceau mult acele povești ciudate și voit înfiorătoare legate de zei.

Într-o după-amiază, ea a citit capitolul consacrat Infernului. Ca să ajungi acolo, trebuia să traversezi un râu înfricoșător și ireversibil. De cealaltă parte începea ținutul locuit de cei morți. Povestea asta a făcut-o să tresară pe Épicène.

— Un singur om viu a trecut acest râu. I s-a dat voie s-o facă fiindcă era poet și fiindcă era foarte îndrăgostit. Divinitatea îi zisese că putea să-și scoată iubita din Infern, cu condiția să nu se întoarcă niciodată ca să se uite la ea. El însă nu s-a putut abține să nu se uite în urmă, iar moartea i-a luat din nou iubita, pentru totdeauna.

Épicène a întrebat-o pe Samia dacă ea fusese deja pe malul celălalt al Senei.

— Ce legătură are asta cu Orfeu și Euridice? o întrebă prietena ei cea mai bună.

— Când o să am unsprezece ani, o să mă mut pe malul stâng.

Samia a dat din cap, semn că înțelegea gravitatea situației. După școală, cele două fetițe s-au dus în spatele Luvrului ca să se uite la fluviu.

— Nu pare să fie foarte diferit pe celălalt mal, zise Samia. O să vin să te văd. N-o să se schimbe nimic între noi.

Épicène a observat totuși că Samia nu-i răspunsese la prima întrebare. Trecerea Senei rămânea, orice s-ar spune, o încercare inițiatică.

A căutat informații despre Orfeu. A fi poet, în vremurile acelea — care vremuri? greu de spus exact —, nu însemna același lucru ca astăzi. Poetul de atunci își cânta versurile acompaniindu-se la liră. În felul acesta, le reținea fără a avea nevoie să le scrie. Din acest motiv, copiii de atunci nu trebuiau să învețe poezii pe dinafară și să le recite ca niște nătăfleți în fața clasei. Poetul era în același timp poemul, muzica și textul. Ca să rămână în posteritate, trebuia să dea de un alt poet și să-i transmită arta lui. Poezia de succes aducea cu un fel de epidemie. Poetul slab nu crea

decât un virus inofensiv, pe care nimeni nu-l lua.

Era interesant, dar cum să ajungi un Orfeu modern? Ce echivalent putea găsi ea acum unei îndeletniciri atât de speciale?

— Păi, nu ți-am zis că eu sunt Orfeu?! îi spuse din nou Samia.

— Ești nulă la recitat.

— Nici lui Orfeu nu i-ar plăcea să recite.

* * *

În iunie, Claude a cumpărat un apartament situat pe strada Bourgogne, în arondismentul VII. Mutarea urma să aibă loc în timpul verii. Viața cea nouă avea să înceapă în septembrie.

Tot Claude s-a dus la școala de pe strada Étienne-Marcel ca să ia dosarul școlar al fiicei sale. A trecut prin curtea în care copiii, ieșiți în recreație, erau prinși în jocurile lor obișnuite. Întâmplarea a vrut ca el să dea peste Épicène și Samia în timp ce săreau coarda. S-a oprit o clipă în loc și i-a aruncat fiicei sale o privire plină de ură, care a făcut-o pe micuță să înlemnească. Apoi și-a văzut de drumul lui.

Samiei nu i-au scăpat acele câteva secunde.

— Cine e tipul? întrebă ea.

— E taică-meu.

— Taică-tău?

Épicène a văzut stupefacția și indignarea în ochii prietenei sale. A știut imediat că era un moment important: trebuia să-i vorbească Samiei, să i se destăinuie, să-i explice. Samia se uita la ea insistent. Épicène a deschis gura ca să înceapă și atunci s-a produs drama.

Cuvintele n-au venit.

Fetița nu le-a găsit.

Mai departe, a încercat să-și explice sieși acel blocaj. Cuvintele ulterioare n-au dezlegat misterul. La zece ani, Épicène n-a fost în stare să-i spună celei mai bune prietene că taică-său era un nenorocit și că-l ura.

Tăcerea ei a durat trei minute, la capătul cărora Samia dăduse semne că nu mai aștepta niciun răspuns. Și-au reluat joaca. Prietenia lor n-a avut de suferit, dar ceva a rămas în suspans.

* * *

Épicène a urât sincer strada Bourgogne. Nu diferea foarte mult de strada Étienne-Marcel, doar printr-un aer rigid pe care copila l-a identificat cu eleganța.

Noul apartament nu era nici mai mare, nici mai confortabil decât cel de dinainte. Degeaba ai fi căutat în ce anume consta plusul său de eleganță. Totul era doar o chestiune de limbaj. La telefon, Claude nu pierdea nicio ocazie să spună: *Treceți atunci pe-aici, suntem pe strada Bourgogne.* Sau: *Am lăsat hârtiile acasă, pe strada Bourgogne.*

Pe vremea malului drept, Épicène locuia la 50 de metri de școală. Gimnaziul ei era acum în arondismentul V: trebuia să ia metroul până acolo. Asta era însă cea mai mică dintre neplăcerile noii sale existențe. Cea mai rea era îndepărtarea de Samia.

De cum se întorcea de la școală, se arunca pe telefon ca s-o sune pe prietena ei cea mai bună. Stăteau de vorbă ore întregi. Cu cât vorbeau mai mult, cu atât aveau mai multe să-și spună. Aveau în comun un lucru esențial: ura față de gimnaziu. Fiecare pretindea că al ei era și mai execrabil ca al celeilalte. Asta dădea

naștere unor comparații interminabile, punctate cu urlete de scârbă, menite a sublinia înțelegerea uneia pentru chinurile celeilalte.

Profesorii erau îngrozitori, dar asta era un fleac în comparație cu elevii. Cele două fetițe se întreceau în termeni care mai de care mai crânceni pentru a descrie ticăloșia propriilor colegi. Épicène câștiga întotdeauna, dispunând de un argument politic: în clasa ei, nu erau decât burghezi. Prima oară când a folosit acel cuvânt, Samia a întrebat-o ce însemna chestia aia. Dându-și seama că-i era greu să dea o definiție, Épicène i-a zis până la urmă, încurcată:

— Sunt niște oameni ca taică-meu.

— Aha, a spus Samia, părând să evalueze gravitatea problemei.

După ce s-a mai gândit puțin, a continuat:

— Mama ta e și ea burgheză?

— Nu, a tranșat categorică Épicène.

— Deci tu ești o corcitură de burghez cu om normal?

— Eu nu sunt deloc burgheză. Burghezele le recunoști foarte ușor: poartă o cordeluță pe cap, au haine urâte și scumpe

și nu-și lasă colegii de bancă să copieze după ele.

* * *

Într-o seară, Claude și-a dat seama că, de când se mutaseră, cheltuielile cu telefonul crescuseră de douăzeci de ori.

— Fiică-ta stă toată ziua la telefon în loc să-și vadă de învățat.

— Îi e dor de Samia.

— Nu poate și ea să-și facă niște prietene noi?

Dominique a înțeles ce nu îndrăznise el să spună cu voce tare: *niște prietene noi de pe malul stâng*.

Când Épicène cerea voie să se ducă să doarmă la Samia, mama ei încerca s-o descurajeze:

— E departe, draga mea. Ai ore mâine. N-ar putea mai bine Samia să vină să doarmă aici?

Atunci, era rândul lui Épicène să se arate reticentă:

— E departe de casa ei și mâine are și ea școală.

— S-ar zice că nu vrei deloc să mi-o prezinți. Sper că nu ți-e rușine cu mine.

— Nu, mamă, sigur că nu.
Cu tatăl ei îi era rușine.

* * *

Adeseori, Samia îi dădea întâlnire după ore într-o cafenea de pe strada Tiquetonne. Când se revedeau acolo, nu mai pridideau cu îmbrățișările, iar la plecare aveau întotdeauna lacrimi în ochi.

— Tot eu sunt cea care trece Sena pentru tine, niciodată invers. Vezi, eu sunt Orfeu.

— Păi, hai, scoate lira și cântă-mi un poem.

La istorie, Épicène aflase că Berlinul fusese împărțit în două peste noapte și că locuitorii își pierduseră pentru totdeauna jumătate dintre prieteni. I-a povestit asta Samiei la telefon și a conchis:

— Eu, dacă te-aș pierde pe tine, aș muri.

— Cum s-ar putea întâmpla așa ceva?

Nu și-a dat seama că întrebarea ei provoca destinul.

* * *

Într-o după-amiază, în mod excepțional, Claude lucra acasă, iar telefonul

a început să sune. Degeaba s-a grăbit Épicène cât a putut, a răspuns tatăl ei.

— Alo? Ah, da, ești Samia, fata băcanului marocan... Cum, tatăl tău nu e băcan? Există marocani în Franța care nu sunt băcani? Stai așa, fiică-mea e lângă mine, ți-o dau acum.

— Bună, Samia, zise Épicène.

— Salut, îi răspunse o voce glacială, de nerecunoscut.

A urmat un lung moment de tăcere.

— Știi ceva? N-o să mai vorbesc niciodată cu tine, continuă în cele din urmă Samia. Și poate că nu porți tu cordeluță, dar tot ești o burgheză.

A închis. Épicène o cunoștea destul de bine pe Samia ca să știe că n-avea să se răzgândească. S-a uitat pe calendar și și-a zis în gând: *19 noiembrie 1985 este ziua morții mele. Am unsprezece ani.*

* * *

Dacă ar fi fost o fată obișnuită, ar fi fugit să-și descarce furia pe taică-său sau să-i ceară maică-sii socoteală. Épicène și-a păstrat însă urletele în adâncul inimii și

s-a întins în pat pentru a deveni statuia făpturii vii care fusese până atunci.

Și-a adus aminte de ziua aceea din iunie, când Samia îl văzuse pe tatăl ei, iar ea ar fi trebuit să-i explice ce era cu el. Cuvintele pe care nu reușise atunci să le găsească îi țâșniră acum de pe buzele-i mute:

— Taică-meu e un monstru. Mă urăște de când m-am născut. Nu mă omoară fiindcă e interzis prin lege. Dar inventează alte modalități de-a mă ucide. Ce nu știe el e că și eu îl urăsc. Îl urăsc chiar mai tare decât mă urăște el pe mine. Și într-o zi, deși încă nu știu cum anume, o să-l omor.

Dacă ea i-ar fi spus toate astea în iunie, Samia ar fi înțeles, și ea nu ar mai fi pierdut prietenia fetei, după numai cinci luni. Épicène a descoperit că puteai să mori pentru că n-ai spus la timp o vorbă salvatoare.

Dominique, care auzise discuția de la telefon fără a îndrăzni să intervină, venise imediat la căpătâiul fetiței.

— Tata glumea.

— Ah, da? Și era simpatic?

— Are un umor mai aparte.

— Samia n-a râs. Nu mai vrea să vorbească cu mine.

— E prietena ta. O să înțeleagă.
— Ba n-o să înțeleagă. Și nici eu, de altfel.
— Vrei s-o sun eu?
— Samia o să-ți închidă în nas.
— Bine. Vrei să-l chem aici pe tati?

Épicène s-a uitat consternată la Dominique. *O iubesc pe mama, dar ea îl iubește pe taică-meu. Viața nu e chiar un cadou*, își zise ea în gând.

— N-am ce discuta cu el, mamă. Tocmai mi-am pierdut cea mai bună prietenă, iar asta numai din vina lui.

Când Dominique a ieșit din cameră, și-a amintit de vremurile binecuvântate când credea că un tată n-are nicio importanță. Cât se înșelase! Acum, adevărul îi apărea în întreaga lui oroare. Tatăl era poarta existenței: indiferent că voiai să intri sau să ieși, aveai nevoie de permisiunea lui. Dacă tatăl era un nenorocit, poarta era condamnată.

Am unsprezece ani. Încă șapte ani de tras în închisoarea asta. Cum o să rezist oare?

În loc de răspuns, simți cum o ia cu frig. Există un pește numit coelacant, care are capacitatea de a-și înceta viața pentru mai mulți ani la rând, dacă biotopul său devine prea ostil: se lasă invadat de moarte în așteptarea unor condiții prielnice

pentru a reînvia. Fără s-o știe, Épicène a recurs la strategia coelacantului. A comis acea sinucidere simbolică, punându-se între paranteze. Crima aceasta invizibilă e mult mai frecventă decât s-ar crede. Cum nu e identificată drept ceea ce este cu adevărat, e privită în general ca un semn ceva mai precoce al adolescenței.

* * *

Întrucât fiica se scufundase în abisurile ei, mama a redevenit personajul principal al acestei povești. S-a dus la soțul ei și, luându-și inima-n dinți, i-a spus:

— Épicène și-a pierdut cea mai bună prietenă din vina ta.

— Fiindcă am glumit și eu puțin?

— Samiei nu i-a picat bine deloc.

— E o proastă.

— Are unsprezece ani.

— Dacă s-a hotărât să ne lase baltă fata pentru atâta lucru înseamnă că nu merită să fie prietena ei cea mai bună.

Dominique se simți pusă în încurcătură. Nu mai știa ce să creadă și se întrebă dacă nu cumva soțul ei avea dreptate.

Claude adulmecă imediat ocazia unei reconcilieri.

— Draga mea, copilăriile astea nu ne privesc pe noi. Hai mai bine la Chanel.

Draga mea. Chanel. De câtă vreme nu mai auzise ea acele cuvinte magice? Încântarea pe care o credea de mult apusă s-a redeșteptat în ea cât ai clipi. A hotărât să-i dea curs fără să mai stea pe gânduri.

La Chanel, a ales el taiorul în locul soției. Vânzătoarele roiau în jurul ei, arătându-i diverse modele. De fiecare dată când ieșea din cabina de probă, simțea privirea soțului său scrutând-o cu atenție și se înfiora toată de plăcere.

Dacă ar fi avut luciditatea de a se uita în ochii lui Claude, și-ar fi dat seama că în ei apărea imaginea unei fantome. Era însă atât de însetată de dragostea soțului său, încât a preferat să ignore acea prezență.

— Ți-ai păstrat silueta de fetiță, draga mea, i-a zis el, totul îți vine bine.

Necioplitul care, în urmă cu doisprezece ani, îi reproșa că e prea subțirică dispăruse acum cu totul. Dominique îl avea din nou în fața ei pe bărbatul șarmant și seducător de care se îndrăgostise. Nu

înțelegea nimic din acel miracol, dar râdea, cu inima plină de bucurie.

— Ești atât de frumoasă, că nu mă pot mulțumi cu un singur taior. Domnișoarelor, le luăm pe cel roșu, pe cel negru și pe cel pepit.

În timp ce vânzătoarele ambalau cumpărăturile, Claude văzu că soția lui se uita visătoare la parfumuri.

— Și mai vrem un flacon de Chanel No 5, zise el.

Dominique a izbucnit în plâns.

— Îmi cer scuze, sunt o caraghioasă, bâigui ea zâmbind printre lacrimi, fără a observa enervarea soțului.

* * *

Pentru cei doi a început o nouă viață. Ieșeau acum aproape în fiecare seară.

— Vreau ca Parisul să vadă cât ești de frumoasă, îi zicea Claude.

Soția savura cu nesaț ceea ce considera a fi o reaprindere a pasiunii. Nu se prea dădea ea în vânt după cinele în oraș, dar simțea cum o ia amețeala când vedea că soțul ei ținea s-o arate lumii. Se oferea privirilor mondene, experimenta acel erotism

ciudat ce consta în a satisface orgoliul celui pe care-l iubea. Erau departe vremurile sordide din strada Étienne-Marcel când Claude îi interzicea să vorbească în public. Pentru ea, în perioada aceea, ieșitul în oraș ținea doar de datorie și de umilință. De cum deschidea gura, soțul ei o fulgera cu privirea. Acum, nu pierdea niciun prilej de-a o pune în valoare.

Ce se-ntâmplă oare? se întreba Dominique. Aveau patruzeci de ani: probabil că asta era. Înainte, se gândea cu groază la vârsta asta. Cât de tare se înșelase! Pentru prima dată în viața ei, avea senzația că trăiește din plin. Fiica ei cea cuminte și autonomă nu avea nevoie de cineva care să aibă grijă de ea. Soțul ei, eliberat de stresul reușitei pentru faptul că-și atinsese cu brio obiectivele, își savura în sfârșit triumful și ținea s-o facă alături de o soție scăpată de orice temeri.

Mult timp asociată cu perimetrul de securitate și cu lunga așteptare pe care trebuia să le respecte o persoană contagioasă, carantina[3] își dezvăluia acum adevăratul

[3] Joc de cuvinte intraductibil, bazat pe faptul că termenul franțuzesc *quarantaine* înseamnă atât „carantină", cât și „patruzeci" (vârsta de patruzeci de ani). (*N.t.*)

înțeles, pe care Dominique îl găsea sublim: la patruzeci de ani, culegeai roadele eforturilor făcute până atunci. Se privea în oglindă: niciun rid, siluetă perfectă, niciun fir de păr alb și, mai ales, în ochi, o strălucire nouă, a încrederii.

De-acum, Claude o asocia cu proiectele sale și îi cerea să-l ajute. Ea nu-și mai încăpea în piele de bucurie. Într-o zi, el i-a zis că ar vrea să intre în legătură cu un anume domn Cléry, un mahăr de la o companie foarte importantă de electronice. Din rațiuni care-i scăpau, încheierea unei afaceri cu acea persoană importantă avea să constituie o mare realizare a carierei lui.

— Dar e aproape imposibil să te apropii de el, i-a zis Claude. M-am înscris la clubul lui de sport și nu l-am văzut nici măcar o dată. E peste puterile mele să intru în cercul lui de cunoscuți.

— Tu conduci Terrage Paris de mai bine de zece ani. Nu poți să-l suni pur și simplu și să-l inviți într-o seară la masă?

— Din păcate, nu, draga mea. Casa Cléry e echivalentul modern al salonului ducesei de Guermantes. Ca un detaliu amuzant: omul ăsta are trei fete, dintre care două sunt la același gimnaziu cu Épicène a noastră.

— Cum le cheamă?

Claude s-a uitat în *Who's Who*.

— Éléonore, născută în 1972, și Caroline, născută în 1973.

— Păcat, nu sunt de aceeași vârstă cu Épicène.

— Și ce se-ntâmpla dacă erau? Fiica noastră e oricum foarte distantă, zise Claude.

— Nu la asta mă gândeam, spuse Dominique, cu ochii sclipind, ci la ședințele cu părinții elevilor, unde poți face cunoștință cu multă lume. Uite, din câte știu eu, peste două săptămâni o să fie o întâlnire între părinți și profesori pentru toate clasele. Mama celor două fete va fi cu siguranță acolo. Fiindcă trebuie să existe o doamnă Cléry, nu?

Claude s-a uitat din nou în *Who's Who*.

— Da. Nu e nici moartă, nici divorțată.

— Dacă m-aș împrieteni cu doamna Cléry, ar fi OK pentru tine, nu?

— Ar fi excelent! Poți s-o faci?

— Anul trecut n-am fost prea atentă, dar am senzația că întâlnirea asta avea o latură foarte mondenă. Femeile erau care mai de care mai elegante, de parcă ar fi vrut să le epateze pe celelalte mame de elevi. De data asta, o să fac și eu ca ele.

Cei doi soți au izbucnit în râs.

Mama și-a întrebat fiica dacă existau profesori care predau la clase din toți anii de gimnaziu.

— Da, sunt mai mulți, îi zise Épicène. Cei de istorie, matematică și latină.

— Știi cumva dacă Éléonore Cléry, dintr-a VIII-a, și sora ei Caroline, dintr-a VII-a, sunt la secția de latină?

— Mamă, eu nu știu cum îi cheamă nici pe cei din clasa mea. De unde vrei să știu chestiile astea?

Dominique oftă. La doisprezece ani, fiica ei era sociabilă ca un huhurez. Altminteri, rezultatele ei școlare erau în continuare la fel de bune. Trecuse, totuși, mai bine de un an de la despărțirea de Samia! Oare nu putea și Épicène să-și găsească alți prieteni?

— Nu e în *Who's Who* vreo fotografie a doamnei Cléry? îl întrebă ea pe Claude.

Nu era.

— Nicio problemă. Mă descurc eu cumva.

* * *

În ziua Z, Dominique s-a îmbrăcat ca pentru un dineu în oraș și, surescitată la

culme, a pornit către școală. Acolo, lumea stătea la cozi în fața unor uși pe care erau scrise numele, materia și clasa diverșilor profesori. Printre părinții care așteptau pentru profesorul de istorie de la ultimii trei ani de gimnaziu, a reperat o femeie cam de vârsta ei, foarte elegantă, însă fără a da impresia că s-ar fi gătit cine știe ce. Aceasta nu se uita la nimeni, părând mulțumită cu propria-i singurătate. Dominique s-a apropiat de ea cât a putut de mult. *Dacă familia Cléry e familia Guermantes de azi, asta-i ducesa mea*, își zise în sinea ei. A căutat un pretext ca să intre în vorbă cu ea și, până la urmă, l-a ales pe cel mai stupid:

— Asta-i coada pentru domnul Dasson, nu-i așa?

— Da. Merge atât de încet!

Vocea femeii, deopotrivă liniștită și dezinvoltă, a șocat-o.

— Am venit pentru fiică-mea dintr-a VI-a.

— Iar eu pentru cele două fete ale mele, una într-a VII-a și una într-a VIII-a. Vă promit că o să termin cât pot de repede.

— Ce fel de om e profesorul?

— Foarte exigent, dar înțelegător. Anul trecut a lăsat-o să treacă pe fiică-mea Éléonore, în ciuda notelor ei, ca să zic așa, derutante.

Ea e, jubilă Dominique.

— Iertați-mă, nu m-am prezentat, sunt mama lui Épicène Guillaume.

— Iar eu sunt mama lui Éléonore și a lui Caroline Cléry. Pe fiica dumneavoastră o cheamă Épicène?

— Da, în amintirea lui Ben Jonson, un contemporan de-ai lui Shakespeare.

— Extraordinar!

În acel moment, o altă femeie interveni în discuție, ignorând-o fățiș pe Dominique:

— Auziți, avem o problemă enormă cu seara de 28...

Dominique s-a dat deoparte, ca să nu pară că-și băga nasul în treburi care n-o priveau. Ar fi omorât-o pe femeia aia, care nu s-a oprit din vorbit până când doamna Cléry n-a intrat la profesorul de istorie.

Am feștelit-o, își zise ea.

Când a ieșit, la rândul ei, după întrevederea cu domnul Dasson, a căutat-o peste tot pe doamna Cléry. Prea târziu, pasărea își luase zborul.

A plecat din școală cu un puternic sentiment de eșec și s-a întors pe strada Bourgogne.

— Eh? o interogă Claude.

— Am o veste bună și una proastă. Cea bună e că am reușit din prima s-o identific pe doamna Cléry și să intru în vorbă cu ea. Totul mergea perfect, până s-a găsit o cucoană care s-o monopolizeze. N-am avut ce face. Iar dup-aia, a dispărut. Dar în puținul timp cât am discutat, ne-am simpatizat.

— Ce fel de om e?

— Ai avut dreptate, e ducesa de Guermantes. Să mă ierți, dragule, îmi pare tare rău.

El o consolă, plin de blândețe:

— Ai fost deja formidabilă, dragostea mea, că ai putut s-o recunoști și să-i devii simpatică.

— Îți dai seama că va trebui să așteptăm încă un an ca să mai avem o ocazie ca asta? Întâlnirile părinți-profesori au loc doar o dată pe an!

— La vârsta noastră, un an trece repede.

Avea dreptate, anul școlar 1986–1987 s-a scurs la fel de rapid ca o recepție mondenă. Dominique însă n-a încetat o secundă să se gândească la acea întâlnire.

* * *

Când a venit în sfârșit și întâlnirea părinți-profesori din anul școlar 1987–1988, Dominique era încordată de parcă acolo avea să i se hotărască viața. A reperat-o imediat pe doamna Cléry la coada pentru profesoara de latină și s-a băgat fără nicio jenă în fața celorlalți pentru a ajunge la ea.

— Bună ziua, doamnă.

— Bună ziua. Ah, da, sunteți mama... stați un pic... mama lui Ophélie?

— Nu, a lui Épicène.

— Exact, Épicène. Ce mai faceți?

— Sunt îngrijorată, zise Dominique, care nu lăsase nimic la voia întâmplării. Épicène îmi cam dă de furcă.

— Mie-mi spuneți! Fetele mele au niște note deplorabile.

— A mea e prima din clasă. Dar mă neliniștește personalitatea ei.

— Are treisprezece ani, nu-i așa? Nu trebuie să vă mire nimic.

— Credeți-mă, nu e o pubertate obișnuită. Parcă n-are deloc viață în ea fata asta.

— Anorexie?

— Nu, nu-i asta. Nu are prieteni, nu are niciun strop de vitalitate. Să văd ce o să-mi spună doamna Caracala.

— Fiica dumneavoastră are probleme la latină?

— Nu, se descurcă excelent. Dar doamna Caracala m-a sunat deja să-mi spună că-și face griji pentru Épicène.

— De ce și-o băga femeia asta nasul unde nu-i fierbe oala?

— Din păcate, cred că are dreptate, zise Dominique, atât de pornită să-și convingă interlocutoarea, încât avea și lacrimi în ochi.

Doamna Cléry păru impresionată de acea fragilitate:

— Vreți să vă aștept?

— Oh, ar fi atât de drăguț din partea dumneavoastră! zise cea care n-a mai avut atunci niciun efort de făcut pentru a părea tulburată.

Când i-a venit rândul, Dominique a intrat în clasa care în acea zi îi servea drept confesional doamnei Caracala.

— Bună ziua, doamnă. Sunt mama lui Épicène Guillaume.

— Aș fi putut să pun pariu, spuse impunătoarea Caracala cu o voce amenințătoare.

— Seamănă cu mine chiar atât de mult?

— Nu, nu vă seamănă deloc. Dar se vede imediat că sunteți mult mai preocupată de garderobă decât de fiica dumneavoastră.

Rămasă cu gura căscată, Dominique descoperi că o minciună nevinovată poate deveni oricând o profeție.

— Poftim?

— Épicène este o adolescentă realmente strălucită, una dintre cele mai bune eleve pe care le-am avut vreodată. Iar dumneavoastră o lăsați să se zbată într-o depresie psihică profundă.

— Ce nu-i în regulă cu ea?

— Fiica dumneavoastră este total închisă în ea, nu vorbește cu nimeni și nu pare interesată de nimic. La ore, nu intervine decât dacă o soliciți, iar atunci îți dai seama că este de o inteligență ieșită din comun.

— Da, așa e ea, mai timidă.

— Nu, nu e timidă. Asta nu-i timiditate, doamnă. Asta e suferință. Iar dumneavoastră, în tot acest timp, umblați numai prin magazine de modă.

Dominique izbucni în plâns.

— Bine că plângeți, zise scârbită enorma Caracala. La revedere, doamnă, nu mai am nimic să vă spun.

Nefericita mamă ieși din clasă încercând să-și ascundă lacrimile. Doamna Cléry, care o aștepta, a prins-o imediat de braț și a tras-o deoparte, pentru a o feri de privirile curioșilor. Dominique i-a povestit despre modul îngrozitor în care o primise profesoara de latină.

— E un monstru femeia asta! izbucni doamna Cléry. Evident, pe ea nu riști s-o găsești prin magazinele de modă, fiindcă acolo nu sunt haine pe măsura ei.

Dominique râdea și plângea în același timp.

— N-are niciun drept să vă vorbească pe tonul ăsta.

— Din păcate, are dreptate. N-a zis decât lucruri exacte. Sunt o mamă rea.

— Ba nu, draga mea. E atât de greu să fii mamă de adolescentă! Eu am trei, știu despre ce vorbesc.

— Fiică-mea chiar suferă. Iar eu nu știu ce să fac și nu fac nimic.

— Dar ce poți să faci pentru niște puștoaice ale căror probleme nu le înțelegi?

Dominique a început să plângă în hohote: se simțea pedepsită pentru teatrul pe care-l jucase ca să atragă atenția acelei femei.

— Nu vreau să vă las singură în starea asta. Sunteți cu mașina?

— Nu.

— Haideți să luăm un taxi. Vă însoțesc până acasă.

Pe drum, mama înlăcrimată și-a deschis inima. A povestit despre ruptura de Samia, din urmă cu doi ani.

— Atunci s-a închis în ea Épicène. N-am luat destul de în serios povestea aia.

— Da. La vârsta asta, marile prietenii sunt la fel de importante precum căsătoriile.

— Deci sunteți de părere că sunt o mamă rea?

— Nici vorbă. Ați făcut tot ce-ați putut, e evident. Îmi puteți da numărul dumneavoastră de telefon? Am acasă cartea de vizită a unui psiholog bun pentru adolescenți.

Dominique i l-a dat. Nici nu spera la așa ceva. Înainte de a coborî din taxi, i-a mulțumit noii sale prietene și a rugat-o să-i spună pe numele mic. Doamna Cléry a zâmbit și i-a zis:

— Bine, Dominique. Eu sunt Regina.

* * *

Ajunsă în fața ușii apartamentului, Dominique și-a luat figura ei obișnuită. A intrat în camera lui Épicène și i-a povestit ce zisese doamna Caracala.

— Ce tâmpită! explodă puștoaica, enervată că cineva își făcea griji pentru ea.

— E adevărat că nu vorbești cu nimeni, draga mea?

— Dacă nu e nimeni care să mi se pară interesant, nu vorbesc cu nimeni. Când o să mă intereseze cineva, o să-i vorbesc. Totul e-n regulă, mamă, crede-mă.

Ceva mai liniștită acum, Dominique a așteptat întoarcerea acasă a soțului ei. Așa cum noii sale prietene nu-i menționase împrejurările rupturii dintre Épicène și Samia, lui Claude nu i-a spus nimic de șiretlicul la care recursese. I-a zis însă că doamna Cléry o condusese cu taxiul până pe strada Bourgogne.

— E o femeie foarte frumoasă, să știi. Distinsă, cu multă prestanță. Numele mic i se potrivește mănușă: o cheamă Regina.

— Aha, zise el absent, după care, luând-o în brațe, adăugă: S-ar zice că ești foarte bună la tras sforile și că eu habar n-aveam.

— Văd că nu prea te interesează. Ce vrei, ca să ajungi la soț, trebuie început cu soția.

Îți garantez că până la urmă o să ne invite la ei acasă, declară ea pe un ton eroic.

— N-am nicio îndoială, draga mea Dominique, îi zise el.

* * *

A doua zi, Dominique s-a așezat pe canapea, lângă telefon, și nu s-a mișcat de-acolo decât când l-a auzit sunând.

— Dominique, sunt eu, Regina. Ce mai faci?

— Abia dacă am închis ochii azi-noapte.

— Biata de tine, trebuie să uiți de oribila aia de Caracala. E un balaur. Mie mi-a spus că, la ce preocupări au, fetele mele pot spera să ajungă cel mult casiere la Prisunic[4].

— Groaznic! zise Dominique, a cărei mamă fusese casieră la Prisunic înainte de a se căsători cu taică-său.

— Am găsit cartea de vizită a psihologului pentru adolescenți despre care-ți spuneam ieri.

[4] Vechi lanț de magazine foarte populare, răspândite în întreaga Franță și plasate de obicei în zona centrală a localităților. Sintagma „casieră la Prisunic" semnifică, în limbajul curent, proletarul tip. (*N.t.*)

Dominique i-a mulțumit și, temându-se că Regina avea să pună capăt convorbirii, i-a povestit ce discutase seara trecută cu fiica ei.

— Sună mai degrabă liniștitor, nu?

— Nu știu ce să zic. E atât de interiorizată!

— Nu crezi că rezultatele școlare sunt cel mai bun indiciu?

— Așa credeam, până la acuzațiile doamnei Caracala. Acum, mi-e de-a dreptul rușine. Azi-dimineață, nici n-am îndrăznit să mă îmbrac. Sunt încă în halat.

— De ce?

— De câte ori dau să-mi iau niște haine, o aud pe doamna Caracala reproșându-mi că am o garderobă prea luxoasă.

Regina a izbucnit în râs.

— Vrei să vin ca să te ajut cu îmbrăcatul?

— Ai vrea?

O oră mai târziu, Regina debarca în apartamentul de pe strada Bourgogne.

— Mă simt ca o caraghioasă.

— Stai liniștită, pe mine chiar mă distrează. Arată-mi dressingul.

Dominique a deschis compartimentul unde-și ținea garderoba.

— N-ai de ce să te rușinezi, îi zise Regina. Eu am de zece ori mai multe haine ca tine.

Oh, ce frumoasă e fusta asta! Poate cam de seară, totuși. Poftim, pantalonii ăștia sunt exact ce-ți trebuie. Ar merge cu o bluză neagră, simplă. Ai așa ceva?

Regina n-a fost mulțumită cu ce a găsit acolo.

— Hai la mine! Am ceva care o să-ți vină perfect.

* * *

Un taxi le-a dus pe colina Sainte-Geneviève. Ferestrele apartamentului familiei Cléry dădeau către Panthéon. Dominique se simțea de parcă ar fi intrat în *sanctus sanctorum*.

Dressingul Reginei era o încăpere în sine. Dezordinea care domnea acolo avea farmecul inimitabil al eleganței. Plină de autoritate, stăpâna casei îi întinse invitatei o cămășuță până-n talie, din in.

— Am avut dreptate, îți vine perfect. Poți s-o păstrezi.

— Dar n-o să-ți lipsească?

— Ba da, bineînțeles. Dar ce-ai vrea? Doar n-o să-ți ofer o haină la care nu țin!

Au stat la o cafea, în salon. Dominique era ca hipnotizată de priveliștea Panthéonului.

— Locuiesc aici de douăzeci de ani și, la fel ca dumneata, sunt în continuare fascinată de panoramă. Fata mea cea mai mare merge la liceul Henri IV, care e chiar alături. Acolo o să meargă și celelalte două. Jean-Louis și cu mine am recurs la acest argument al proximității, fiindcă, altfel, niciuna dintre ele n-are nivelul necesar.

— Bărbatu-meu e obsedat pur și simplu de ideea că fata noastră trebuie să meargă la Henri IV.

— O să intre fără nicio problemă, la ce note are. Ah, dacă ar putea fetele noastre să se împrietenească și să împrumute fiecare câte ceva din calitățile celeilalte, ce fericite am fi! Ale mele nu au nicio problemă cu socializarea. Dar studiile nu le interesează deloc.

— Fetele noastre n-o să fie niciodată prietene.

— De ce spui asta?

— Pentru că noi două suntem pe punctul de-a ne împrieteni. Din cauza asta, dacă s-ar întâlni, s-ar detesta pe loc.

— Interesantă teorie! Hai s-o verificăm!

* * *

A doua zi, Dominique și-a dus fata să-și ia gustarea la noua ei prietenă. Aceasta a tresărit când a văzut-o pe adolescentă.

— Ce tare îți seamănă! îi spuse ea mamei, care-i observase surprinderea. Bună, Épicène.

— S-ar părea că-i seamănă și lui tăică-său cel puțin la fel de mult.

În timp ce se servea ceaiul, puștoaica se uita în jur cu o reală curiozitate. Gazda o fascina în mod deosebit: o mânca din ochi pur și simplu, fără să se ferească. De cum au venit însă cele trei fete ale casei, Épicène s-a retras în cochilia ei.

Dominique s-a extaziat:

— Trei copii perfecte ale mamei lor!

Florence, de șaisprezece ani, Éléonore, de cincisprezece ani, și Caroline, de paisprezece ani, se întreceau care mai de care în frumusețe și strălucire. Au încercat s-o convingă pe Épicène să vină cu ele în camera lor, dar s-au izbit de cel mai morocănos refuz cu putință.

Adolescentele n-au mai insistat și au dispărut val-vârtej.

— Teoria dumitale se verifică, declară Regina.

* * *

Așa a început anul cel mai grozav din viața lui Dominique. Prietenia sa cea nouă devenea din ce în ce mai strânsă. Și cu cât Regina îi arăta mai multă afecțiune, cu atât Claude se întrecea în complimente la adresa ei.

Dominique își petrecea aproape toate zilele în compania Reginei și aproape toate serile povestindu-i soțului ei ce făcuseră împreună.

Ce drăguț e că mă ascultă cu atâta atenție! Chiar nu văd de ce l-ar interesa poveștile noastre, își zicea în sinea ei. În schimb, nu-i sufla o vorbă bărbatului său despre lucrul de care-i păsa cel mai mult. Dominique trăia tot ce poate fi mai amețitor într-o viață de om: era sedusă. Claude o sedusese și el; asta durase câteva zile, iar ei îi plăcuse la nebunie. Cu Regina însă, seducția era nesfârșită.

Noua ei prietenă avea o artă infinită în a-și distila propriul farmec. Evident, nu era vorba de o tehnică anume. Regina apela la cea mai firească magie. Când, după o expediție prin oraș, cele două femei se

întorceau în apartamentul de pe colina Sainte-Geneviève, stăpâna casei deschidea o sticlă de șampanie Deutz, spunând că ăsta era ceaiul ei preferat. Bulele de acid le deschideau și mai mult inimile, iar Dominique vedea literalmente niște scântei țâșnind sfârâitoare din conversația prietenei sale. Fericită, se lăsa impregnată de ele, savurând două nobile amețeli deodată.

Cum i-ar fi putut povesti așa ceva lui Claude? Nu avea cuvinte pentru a exprima acele momente de grație. În plus, el ar fi putut-o înțelege greșit, văzând ceva vinovat acolo unde, era convinsă, nu domnea decât o profundă complicitate.

Una peste alta însă, Dominique se trezea în fiecare dimineață plină de bucuria nerăbdătoare de a se reîntâlni cu Regina, iar seara se întorcea acasă abia așteptând să se arunce în brațele soțului ei pentru a-l face părtaș la fericirea sa.

Singura zonă de umbră din tablou rămânea apatia fiicei sale.

— Nu-ți face griji, așa sunt fetele la vârsta asta, îi zise Regina.

— Nici eu, nici dumneata nu eram așa la paisprezece ani.

— Nici eu, nici dumneata nu aveam 9,50 la latină, 9 la matematică și o medie de 8,50 la celelalte materii.

* * *

Dominique nu voia decât să se simtă liniștită. Avea de gând să se bucure din plin de ceea ce-i oferea fiecare element al acestei existențe. Cât de tare-i plăceau confidențele Reginei! Aceasta îi povestea ce chinuitor era pentru ea să tot trebuiască să organizeze serate la ei acasă.

— Jean-Louis zice că e mult mai șic să inviți oamenii la tine decât la restaurant. Are dreptate, dar ce de bătăi de cap! Degeaba chem ajutoare, mereu e un chin. Găsește subiecte de conversație, arată-te încântată să revezi niște plicticoși de moarte, nu-i da afară când tu mori de somn și nu vrei decât să te bagi odată în pat, pregătește-te să fii invitată, drept mulțumire, la niște serate la fel de anoste... ăsta-i prețul pe care-l plătesc pentru frumoasa mea viață.

— S-ar părea totuși că te descurci excelent.

— Asta n-are nicio importanță. Poți să și urăști chestiile la care te descurci excelent.

* * *

La auzul celor povestite de soția sa, pe Claude l-au apucat pandaliile:

— Ce tupeu din partea ei, să-ți vorbească de recepții la care nu te invită! Țin să-ți amintesc că atunci când ți-am zis de familia Cléry, acum mai bine de doi ani, speram că o să ajungem și noi în lumea pe care ei o frecventează.

— Păi, eu asta și fac.

— Și eu când o să fiu invitat? Începe să semene a nesimțire.

Dominique s-a albit la față: soțul ei avea dreptate. O indispunea că Regina putea fi învinovățită de ceva. Și, mai ales, că avea ea însăși partea ei de vină. De cât timp uitase oare că nu cultiva acea prietenie decât ca să-și ajute bărbatul?

A doua zi, a vrut să abordeze direct această chestiune cu prietena ei, dar i-a fost imposibil: Regina a întâmpinat-o cu o bucurie ieșită din comun.

— Ai permis de conducere? o întrebă ea abrupt.

— Da. Dar, mă rog, n-am mai condus de ani întregi.

— Din câte s-ar părea, e o chestie care nu se uită. Eu, nu știu, mi-am luat permisul ca un cadou-surpriză. Hai cu mine!

A dus-o în subsolul clădirii, care servea drept garaj, și i-a arătat un Mini Cooper roșu.

— Ce mașină drăguță!

— Nu-i așa? E a ta.

— Glumești!

— Nu. Bărbatu-meu mi-a dăruit-o când am împlinit primul an de căsătorie. N-am folosit-o niciodată. I-am făcut actele pe numele tău: îți aparține.

— Și n-o să se supere soțul tău?

— Nici nu mai știe că mi-a dat-o. Ce zici, o încercăm?

N-aveai cum s-o refuzi. În culmea surescitării, Dominique s-a urcat la volan. Regina, instalată pe locul mortului, i-a întins cheile. Dominique a demarat și, brusc, i-au revenit toate reflexele. Și-a amintit cât de mult îi plăcea să conducă. A ieșit din garaj și a luat-o în josul colinei Sainte-Geneviève, în vreme ce prietena ei chiuia de bucurie.

— Conduci foarte bine!

— Nu-mi vine să cred! Mereu mi s-a spus că e o nebunie să mergi cu mașina prin Paris.

— Chiar e. Și-mi place!

— Unde vrei să mergem?

— Oriunde. Numai să putem băga viteză!

Dominique a izbucnit în râs. A intrat pe cheiul Senei și a accelerat în forță, spre extazul său și al prietenei sale. Ce tânără se simțea! Nici la optsprezece ani nu trăise o așa exaltare.

Când au revenit în subsolul clădirii, s-au uitat una la alta cu ochii lucind de încântare.

— Îți mulțumesc, Regina! exclamă Dominique, strângând-o în brațe.

— Ba eu îți mulțumesc. Din liceu nu m-am mai distrat așa.

Auzind de liceu, Dominique și-a amintit de îndatoririle pe care le avea:

— Sunt jenată de acest cadou, mai ales că eu voiam să te rog ceva.

— Te ascult.

— Uite, știu că o să râzi de mine, dar... mi-ar plăcea tare mult să mă inviți la una dintre recepțiile voastre.

Regina a căscat ochii mari.

— Dar de luni întregi îți tot spun cât e de plicticos.

— Mi-aș dori să trăiesc această plictiseală alături de dumneata.

— Ești cea mai ciudată persoană pe care o cunosc. Și-apoi, nu pot să te invit fără soț.

— E o problemă?

— Nu.

Pentru o fracțiune de secundă, Dominique văzu o umbră de stinghereală în privirea prietenei sale. *Asta-i fiindcă i-am găsit o vină*, se gândi ea.

— Ți-am dat cheile mașinii. Uite aici și cheile de la garaj. Poți să iei Mini-ul când vrei.

— Mulțumesc, mulțumesc, spuse Dominique, căreia nici acum nu-i venea să-și creadă ochilor. Dar ce-mi place mie e să fiu cu tine când conduc. O să mai ieșim împreună cu mașinuța, nu-i așa?

Regina a încuviințat din cap. Apoi, brusc, entuziasmul i-a dispărut cu totul de pe chip. S-a uitat în agendă.

— Pe 26 ianuarie ești liberă?

— Da!

— Să-mi spui dacă și soțul tău e liber, bine?

— Stai liniștită, n-are niciun rost.

Răspunsul ei păru să nu fie deloc pe placul Reginei.

— Iartă-mă. N-am vrut să te sâcâi cu capriciul meu, zise Dominique.

— Nu mă sâcâi deloc. O să fie distractiv să ne întâlnim ca soții bine dresate în arta recepțiilor fițoase.

Era 16 decembrie. Curând, avea să vină Crăciunul. Gândul de a nu-și vedea prietena de Sărbători o întristă pe Dominique, care nu remarcase tonul dezabuzat și ironic al ultimei ei replici. Când i-a dat vestea lui Claude, acesta s-a luminat la față de parcă ar fi fost vorba de o reușită epocală. A pus reacția soțului ei pe seama complexului social de care întotdeauna îl bănuise. Dar pe ea de ce o emoționa oare o chestie atât de stupidă?

— Bravo, scumpa mea! Noi doi facem o echipă perfectă!

Aprecierea aceea a răvășit-o complet.

* * *

La începutul lui ianuarie, Dominique s-a reîntâlnit cu prietena ei. Aceasta nu

mai era la fel de degajată ca înainte. Serata de pe 26 părea să-i dea bătăi de cap.

— O să fim prea mulți pentru un dineu clasic. Cred c-o să organizez mai degrabă un cocteil cu bufet.

— Excelentă idee.

De ce oare avea impresia că Regina se uita la ea ca la o stupidă? Nu îndrăznea să-i spună cât de bucuroasă era să-și introducă soțul în acel mediu select. Asta avea să fie victoria ei.

— Eu ce-aș putea să-ți aduc în seara respectivă?

— Nimic.

— Ei, hai, nu pot să vin cu mâna goală.

— Niște flori, zise Regina ridicând din umeri.

Soțul ei, căruia îi raporta acum orice lucru legat de acea serată, a spus c-o să se ocupe el de alegerea florilor.

* * *

În seara cu pricina, Dominique și-a pus fusta pe care prietena ei o admirase în mod deosebit atunci când îi văzuse garderoba. Mergea perfect cu bluza

de in negru pe care aceasta i-o făcuse cadou.

— Arăți splendid, scumpo, îi spuse soțul ei.

S-a gândit că ăsta avea să fie momentul ei de glorie, și ochii au început să-i strălucească.

Au luat un taxi până în piața Panthéonului. Claude părea foarte emoționat. Dominique l-a felicitat pentru minunatul buchet de camelii roșii pe care-l cumpărase.

Un majordom le-a luat paltoanele și i-a introdus în salon. Regina s-a ridicat să-i întâmpine.

— Bună seara, Dominique. Oh, ce camelii superbe! Mulțumesc!

— Bună seara, Regina. Dă-mi voie să ți-l prezint pe soțul meu Claude.

S-au salutat cu o politețe ceremonioasă, iar Jean-Louis a venit să-i strângă mâna. Era pentru prima dată când Dominique îl vedea și i s-a părut impresionant. Apoi, acesta l-a salutat pe soțul ei într-un mod atât de neutru, încât părea mai degrabă distant.

Au fost serviți cu câte o cupă de Deutz Amour.

— E cea mai bună șampanie din lume! exclamă Dominique.

Jean-Louis i-a zâmbit ca unui copil. Femeia s-a întrebat dacă zisese cumva vreo prostie.

* * *

Regina a prezentat-o celorlalți invitați, iar ea s-a pus pe conversat. Oamenii aceia i se păreau fermecători, era tare mândră să-i cunoască. În timp ce vorbea, trăgea cu ochiul la prietena ei. Cât de frumoasă era! Avea o rochie de catifea stacojie care-i scotea în evidență silueta perfectă, iar părul fastuos îi cobora în cascadă până în dreptul mijlocului. Și-apoi, cât de bine se pricepea să lege o conversație cu unul sau altul de parcă acela ar fi fost scopul vieții sale! Delicioasă și dezinvoltă deopotrivă, dar întotdeauna plină de atenție, alterna tonul grav cu cel jucăuș, în funcție de natura confidențelor.

Bravo, Regina! Ți-a ieșit perfect serata, își zicea în sinea ei Dominique. După aceea, s-a uitat la soțul ei și s-a înmuiat toată. Cât de nelalocul lui arăta! Se vedea că nu era

obișnuit cu o astfel de lume. Femeia a vrut să-i sară în ajutor, dar apoi s-a răzgândit. La urma urmelor, numai ea se zbătuse pentru concretizarea serii lui mult visate, să mai pună și el osul la treabă dacă voia să se simtă în elementul lui.

S-a servit mâncarea. În locul gustărilor cu ifose, gen caviar sau *foie gras*, familia Cléry propunea chestii clasice, de o simplitate deconcertantă: un jambon de Parma tăiat la cerere, o mozzarella imensă din care puteai lua o bucățică pe care să ți-o stropești singur cu ulei de măsline, rondele de anghinare făcute pane. Dominique a admirat acea artă exemplară a firescului și distincției.

În timp ce mânca discutând cu o doamnă în vârstă foarte amuzantă, și-a dat seama că prietena ei dispăruse din câmpul său vizual. Nu s-a neliniștit. Dar când s-a dus să-și umple din nou farfuria, a observat că Regina nu mai era nicăieri.

Oare se simte rău? Poate că s-a retras în camera ei, și-a zis ea, îngrijorată.

A ieșit pe furiș din salon și s-a strecurat în dressingul care dădea, de partea cealaltă, în camera Reginei. Acolo a auzit

vocea lui Claude, așa că a rămas încremenită, ascultând:

— Știi ce înseamnă camelia roșie în limbajul florilor? *Ești cea mai frumoasă.* Da, tu ești cea mai frumoasă.

— Ești drăguț. Dacă ne-am întoarce în salon să mai gustăm ceva? Tu te-ai săturat?

Tutuiala aceea a lăsat-o pe Dominique cu gura căscată. Regina nu se tutuia decât cu apropiații ei.

— Nu mi-e foame, știi foarte bine.

— Mi-a luat ceva timp până să-mi dau seama că tu erai. Doar nu există un singur Claude Guillaume pe lume. Când am cunoscut-o pe nevastă-ta, am făcut în așa fel încât să intru la tine în apartament, dar n-am găsit nicio urmă de-a ta acolo. Iar apoi am văzut-o pe fiică-ta. Atunci, n-am mai avut nicio îndoială. Seamănă foarte mult cu tine.

— Așa e.

— Mă impresionează cât de bine ți-a reușit. Bravo! Sunt mândră de tine.

— N-ai fi crezut, acum douăzeci de ani, este?

— Erai un semn de întrebare pe-atunci.

— La care ai răspuns în varianta negativă.

— Ce mai contează? Ți-ai făcut o viață a ta și e minunată.

— Când m-ai părăsit, acum douăzeci de ani, am hotărât să-ți arăt cât de tare te-ai înșelat. Atunci am început să-mi construiesc succesul, bucată cu bucată.

— O revanșă, până la urmă.

— Nu. O răzbunare.

— Nu înțeleg.

— Ca să nu-ți pierd urma, am ajuns un om bogat și puternic. Te-ai căsătorit tu, m-am căsătorit și eu. Tu ai un copil, am și eu un copil. Aș fi vrut să am trei, ca tine, dar nu s-a putut.

— Într-adevăr, trebuie să fiți doi pentru o hotărâre de genul ăsta.

— Nu. Eu m-am însurat cu femeia asta pentru că nu există.

— Dominique nu există?

— Dominique nu înseamnă nimic. E doar un pion în jocul meu. Am ales-o pentru că era destul de frumoasă ca să joace rolul femeii de lume și destul de complexată ca să fac cu ea ce voiam.

— Cum poți să te înșeli în halul ăsta asupra ei?

— Și dacă m-aș înșela, tot n-ar avea nicio importanță. Despre ea, pot să spun ce pot

spune despre toată viața mea din ultimii douăzeci de ani. Și anume că viața asta nu sunt eu. Eu nu sunt munca mea. Eu nu sunt căsătoria mea. Eu nu sunt ceea ce sunt.

— Nu ești nici fiica ta?

— Ai dreptate, aici e problema. Am reușit să le fac pe toate fără să simt nimic, pentru că nu eram eu. Chiar și cele mai mărunte acțiuni ale mele erau mesaje adresate ție. Iar apoi s-a născut fiică-mea și am avut un șoc îngrozitor când am văzut-o. Fără să-mi dau seama, mă așteptasem tot timpul să am un copil care să semene cu tine. Iar ea nu numai că nu-ți semăna deloc, dar mai și semăna cu mine foarte tare.

— Seamănă și cu mama ei.

— Dat fiind că maică-sa nu există, asta chiar nu mă deranjează. În schimb, asemănarea ei cu mine m-a afectat profund. Fiică-mea e eșecul meu: nu reușesc să nu simt nimic în privința ei.

— Da. O iubești.

— O urăsc. Nici nu pot să-ți spun cât de tare.

Un timp, s-a lăsat tăcerea.

— Ești un monstru, Claude. Și ce băiat drăguț erai tu acum douăzeci de ani! Nu înțeleg.

— M-ai părăsit.

— Ce legătură are asta cu ororile pe care tocmai mi le-ai povestit?

— Astea-s răzbunarea mea.

— Cum ar putea fi astea o răzbunare?

— Ai plecat pentru că Jean-Louis îți oferea o viață pe picior mare la Paris. Am vrut să-ți arăt că ai fi putut avea și cu mine o astfel de viață. Iar cu mine, în plus, ai fi avut parte și de iubire.

Regina a izbucnit în râs.

— Iubire? Cu tine? Cu monstrul care tocmai mi-a povestit niște orori?

— Ai lăsat baltă un bărbat pe care-l iubeai pentru un bărbat pe care nu-l iubeai.

— Cine ți-a spus că nu-l iubeam pe Jean-Louis?

— Tu nu mi-ai spus că l-ai fi iubit.

— Nu eram obligată să-ți spun.

— Mi-ai spus că te căsătorești cu el pentru că are o situație bună.

— Am fost drăguță, de-aia ți-am spus așa. În felul ăsta, puteai să mă urăști, iar apoi să mă uiți.

— Lucrurile astea nu s-au întâmplat.

— De unde să fi știut că ești așa de dus cu capul? Simțeam eu că e ceva ciudat la

tine, dar nu bănuiam că e atât de grav. Câtă dreptate am avut să te părăsesc!

— Acum douăzeci de ani, mă iubeai. Nu-mi spune că nu-i așa.

— Te iubeam. Și totuși, n-am vrut niciodată să-mi trăiesc viața alături de tine. Nu-mi dădeam seama prea bine ce fel de om ești.

— Mai ai un pic și-o să-mi spui că m-ai părăsit fiindcă intuiai cum o să ajung.

— N-am de ce să mă justific. Nu eram obligată să rămân cu tine.

— Mi-ai distrus viața.

— Trebuia să mă sacrific pentru tine?

— Uită-te și tu cum am ajuns!

— Când am aflat de evoluția ta, mi s-a părut admirabilă. Acum, mi se pare sordidă.

— E opera ta.

— Prostii...

— Tot ce-am făcut era pentru tine.

— Era împotriva mea.

— Corect.

— Și soția ta? E la curent?

— Nu, sigur că nu. Și nu mai face atâta pe nevinovata! Nici tu nu i-ai spus nimic.

— Într-adevăr, mi-a luat ceva timp până să înțeleg cu cine se căsătorise. Iar când am înțeles, mi s-a părut prea târziu.

— Fiindcă și tu voiai să mă reîntâlnești.

— Dacă aș fi vrut să te reîntâlnesc, te-aș fi sunat de mult. Nu, de fapt, nu ți-am dat niciun semn fiindcă mi-era teamă să nu pierd prietenia lui Dominique. Țin la ea.

— Părăsește-ți soțul! Pleacă în lume cu mine!

— Ți se pare că mi-aș dori așa ceva?

— Te cunosc. Ești ca mine. Ai maniere, ai ajuns o femeie de lume, dar în adâncul tău îmi semeni. La o adică, n-ai mamă, n-ai tată. Amintește-ți cum te-ai debarasat de mine, acum douăzeci de ani. Asta ești tu. O femeie care-i capabilă de un asemenea cinism e capabilă de orice. Fă-i și lui Jean-Louis ce mi-ai făcut mie!

— De ce? Pentru plăcerea de a trăi cu un tip sărit de pe fix ca tine?

— Puțin îmi pasă că mă vezi așa. Nu există pe lume o dovadă de iubire mai incredibilă decât ce am făcut eu pentru tine.

— Asta numești tu iubire, să vrei să te răzbuni pe omul pe care l-ai iubit? Ca să nu mai vorbesc de cum arată răzbunarea ta... În vechime, oamenii sacrificau copii ca ofrandă închinată zeilor, pentru a le potoli mânia. Tu ai sacrificat două persoane, între care un copil, fără a reuși să-ți

potolești nici măcar propria furie. Și mai îndrăznești să spui că o asemenea crimă dovedește iubirea ta pentru mine? Faptele tale nu arată decât un singur lucru: cine ești tu cu adevărat! Ăsta nu sunt eu, ziceai. Greșit! Tu ești. Tu și numai tu.

— Iar tu ești ca mine.

— Nici vorbă. Ca dovadă, eu îmi iubesc fetele și o iubesc și pe fiica ta. Cum poți să nu iubești o adolescentă excepțională?

— Lasă-mă cu chestia asta! Fiică-mea a fost primul semn al erorii pe care am făcut-o. Reacția ta e al doilea.

— Nu-ți trece prin cap nici măcar o secundă că această copilă are o viață independentă de propria-ți persoană? Tu n-o vezi decât în raport cu tine? Ești un psihopat!

— Ce vrei, nu sunt un ipocrit. Îmi detest fiica, da.

— Aș băga mâna în foc că ești foarte mândru de tine când spui asta.

— Sunt mândru că nu-i ascund nimic femeii pe care o iubesc. Am înțeles că am pierdut partida. Nu contează, o s-o joc până la capăt. Dacă trebuie să-mi omor fata cu mâinile mele ca să-ți arăt de ce sunt în stare pentru tine, atunci am s-o fac.

Fraza aceasta a acționat ca un electroșoc asupra lui Dominique. Până atunci, ascultase acea discuție încremenită de groază. *Dacă aș avea o pușcă, m-aș duce și i-aș omorî pe amândoi, iar apoi m-aș omorî și eu*, își zisese în mintea ei. Brusc însă, unicul ei gând a fost s-o salveze pe Épicène.

A ieșit din dressing, s-a dus repede la vestiar și și-a luat paltonul.

— Vă rog să-i transmiteți scuzele mele doamnei Cléry, nu mi-e prea bine, trebuie să plec, îi zise ea majordomului.

A coborât în garaj, s-a instalat la volanul Mini Cooper-ului și s-a dus țintă pe strada Bourgogne, fără a ieși din viteza a patra. Épicène citea *Iliada* într-o ediție bilingvă.

— Scumpo, fă-ți bagajele că plecăm definitiv. Ia numai esențialul.

Adolescenta a reacționat de parcă de ani întregi aștepta acel ordin. Și-a aruncat într-un rucsac puținele amintiri ale prieteniei sale cu Samia și ediția bilingvă a *Iliadei*, după care a declarat că e gata.

Între timp, Dominique se schimbase de haine.

— Hai repede, că am parcat aiurea.

— Ai mașină?

— Îți explic eu mai încolo.

Când au intrat pe autostradă, mama i-a spus fiicei sale că aveau să trăiască la Brest.

— Și tata? întrebă simplu Épicène.

— Am încheiat-o cu el. A intervenit o altă femeie.

După figura suferindă a mamei sale, fata a înțeles că nu trebuia să insiste asupra subiectului.

— Mergem la părinții mei. O să-ți cunoști în sfârșit bunicii.

— De când visam la chestia asta! exclamă adolescenta.

Dominique și-a amintit de câte ori refuzase invitația părinților săi, deoarece Claude îi împuiase capul cu complexul său social și cu necesitatea de a-și ascunde originile. *Cum am putut să mă iau după el?*

Pe drum, a trebuit să oprească pentru a umfla cauciucurile. Nici mama, nici fiica nu se simțeau obosite. Épicène chiar avea senzația că s-a trezit dintr-un somn ca de moarte, lung de câteva secole. Fără suferința mamei sale, bucuria ei ar fi fost perfectă: să-și părăsească tatăl, ce fericire! Ideea că se duceau undeva la capătul pământului o extazia pur și simplu.

— Conduci bine, mamă. Nu știam că ai permis.

— Și uitasem de el.

Spre 6 dimineața, au ajuns la Brest. Dominique a parcat în fața casei alor săi. Lumina era aprinsă. Épicène s-a aruncat în brațele bunicilor, uluiți de așa o surpriză.

— Frumoasă mai ești, nepoțica mea dragă!

Dominique și-a sărutat părinții, apoi a izbucnit în plâns. Tăcerea care s-a lăsat a ținut loc de orice explicații.

— O să stați aici amândouă, zise tatăl.

* * *

Ziua de 27 ianuarie a picat într-o vineri.

— Mă duc să-mi caut de lucru, zise Dominique.

— N-ai vrea mai bine să te culci? o întrebă mama ei.

— Mi-ar fi imposibil să dorm.

După ce s-a urcat în mașină și a plecat, Épicène a întrebat la ce școală gimnazială fusese mama ei.

— La Carnot, e la 200 de metri de-aici.

— Mă duc să mă înscriu și eu acolo, spuse ea.

— Nu cred c-o să poți, îi zise bunicul.

— Risc cel mult un refuz.

Fata a intrat în clădirea gimnaziului Carnot, spunând că voia să se înscrie ca elevă. Cei de la secretariat nu mai avuseseră niciodată de-a face cu un asemenea caz și l-au chemat pe director.

— Sunt fiica lui Dominique Rosec care a învățat la această școală. Aș vrea să mă înscriu și eu aici, în clasa a VIII-a.

— Acum, la mijlocul anului școlar?

— Mama l-a părăsit pe tata ieri, în urma unei tragedii în familie. A trebuit să fugim de-acasă, așa că n-am dosarul școlar.

— De ce n-a venit să te înscrie mama dumitale?

— Mama s-a dus să caute de lucru, ca să avem din ce trăi.

— La Paris, la ce școală mergeai?

După ce a dat informațiile necesare, Épicène s-a așezat pe un scaun și și-a scos din rucsac ediția bilingvă a *Iliadei*. Apoi s-a adâncit în lectură.

Directorul a sunat la gimnaziul parizian, de unde i s-au furnizat o serie de informații stupefiante despre Épicène, care i-au confirmat propria impresie. A cerut să fie trimis la Brest dosarul ei școlar și a condus-o pe fată într-o clasă de-a VIII-a.

* * *

În acest timp, Dominique se dusese la sediul societății Terrage. Fostul ei director și patron a primit-o imediat.

— Mi-am părăsit soțul, anunță ea. Bănuiesc că în acești douăzeci de ani au apărut ceva schimbări în meserie, dar dacă acceptați să mă reangajați, o să învăț din mers.

— Sigur, măcar atâta lucru putem să facem și noi pentru dumneata, spuse patronul.

Văzându-i figura nedumerită, acesta i-a explicat:

— Mulțumită dumitale l-am angajat pe Claude.

— Nu înțeleg.

— Acum douăzeci de ani, când acel tinerel de douăzeci și cinci de ani a venit să-mi prezinte proiectul lui parizian, am avut ceva îndoieli. Iar apoi mi-a zis că e logodnicul dumitale. Logodnicul celei mai serioase angajate ale mele. Asta m-a făcut să am încredere în el. Deci mulțumită dumitale a fost posibil succesul filialei Terrage Paris. Nu știai?

— În ce dată a avut loc acea discuție?

Patronul s-a dus să se uite în registre.

— A fost în 15 septembrie 1970.

Dominique s-a albit la față. Ea îl întâlnise pe Claude în ziua de 12 septembrie. Pe data de 15 septembrie, nici măcar nu ieșiseră împreună la prima lor cină. Cu viteza fulgerului, femeia a reconstituit în minte schema soțului ei: *Sâmbătă, 12 septembrie, omul întâlnește o fraieră, își dă seama că e exact ce-i trebuie și află numele firmei la care lucrează. Luni, 14 septembrie, solicită o întâlnire cu patronul firmei și o obține pentru a doua zi. Marți, 15 septembrie, e deja sigur că va fi logodnicul proastei și-i spune acest lucru patronului, câștigându-i astfel încrederea. În partida lui de poker, eu eram singurul lui atu. Și a fost suficient.*

— Ești bine, Dominique?

— Cât de cât. Un divorț nu e niciodată o treabă ușoară.

— O să începi de luni. Christelle e tot aici, o să-ți explice ea.

Dominique a pornit îngândurată spre casa părinților ei. *Am ales-o pentru că era destul de frumoasă ca să joace rolul femeii de*

lume și destul de complexată ca să fac cu ea ce voiam, îi zisese Claude Reginei. Omisese însă un amănunt al naibii de important.

Eram deci chiar așa ușor de citit? Doar ce-a văzut-o acolo, pe terasa cafenelei, și, chiar până să fi schimbat vreo vorbă cu ea, Claude intuise ce putea obține de la acea femeie: totul. Inclusiv cariera sa.

Apoi, vorbise cu ea. Ce-i zisese ea în acea zi de 12 septembrie? Mai nimic. Iar el, după cinci minute de conversație, îi spusese că se ducea la Paris să înființeze o firmă, bazându-se doar pe cele câteva lucruri aflate de la ea. Chestia asta era mai tare ca orice manevră de poker.

Iar ea, în anii grei de la începutul vieții lor pariziene, când nu mai era atât de sigură că se căsătorise cu bărbatul ideal, își repeta întruna că, în ciuda oricăror neajunsuri, o asemenea reușită profesională merita tot respectul. Lucrul acesta, singurul pe care ea continuase să-l admire la el, Claude i-l datora în întregime!

Sigur, povestea era mai complexă. Ea nu fusese decât deschizătoarea de uși. Terrage Paris era realmente ceva de mare anvergură. Dar ce o scotea din minți pe

Dominique era că fostul ei soț nu-i suflase niciun cuvințel despre stratagema lui. Ea, care i-ar fi fost cu mare bucurie complice, și-a dat seama că n-avea să-i ierte niciodată acea manipulare.

Ce e minciuna asta prin comparație cu cele pe care le-ai descoperit seara trecută? O picătură de apă. Și totuși, ea a fost cea care a umplut paharul. Senzația de oripilare cu care rămăsese din ajun s-a transformat într-o furie cum nu mai trăise niciodată până atunci.

Mă crezi previzibilă, nu? Te înșeli, și-a zis ea trântind portiera.

— M-am reangajat la Terrage, le spuse ea părinților.

— Iar cineva de la gimnaziul Carnot a sunat să spună că fetița a fost admisă și că o să ajungă acasă în jurul orei 17, zise bunicul.

— Sunteți impresionante amândouă, fiecare în felul ei, zise bunica.

Bătrânii n-au întrebat-o nimic despre eșecul ei matrimonial. Le-a fost recunoscătoare. Simțea în adâncul ei nevoia de a se confesa, dar nu lor. O singură persoană îi putea fi confidentă.

Aceasta s-a întors de la gimnaziu entuziasmată la culme.

— Îmi place la nebunie școala asta, anunță ea. N-are nicio legătură cu obtuzii ăia de la Paris.

Bunicii s-au bucurat că au o nepoată care gândea pozitiv. Dominique, surprinsă de acea transformare, a condus-o pe fată în camera sa.

— Pot să-ți povestesc? întrebă ea cu o figură imploratoare.

— Dă-i drumul, mamă. Chiar speram s-o faci.

* * *

Dominique n-a știut și n-avea niciodată să știe dacă era o idee bună. A înțeles doar că era ceva mai puternic ca ea. Nu i-a ascuns nimic fiicei sale din discuția intimă pe care o surprinsese între Claude și Regina, nici din ceea ce aflase de dimineață de la directorul ei.

Épicène îi sorbea cuvintele, privind-o cu niște ochi ciudat de strălucitori. Când mama ei a terminat de povestit, fata și-a descleștat în sfârșit dinții:

— Ce om infect!

— E 7 seara. Ieri, pe vremea asta, eram cea mai fericită femeie din lume. Dar știi care-i chestia cea mai aiurea? Că-mi pare rău că am descoperit adevărul. Aș fi putut rămâne în continuare fericită. Acum, parcă toată viața mea s-a prăbușit.

— Mamă, încetează! În acești ultimi trei ani o cam luaseși razna. Nici nu te mai recunoșteam printre burghezele alea împopoțonate, credeam că te pierdusem definitiv.

— Ai dreptate, mă cam îndepărtasem de tine. Iartă-mă!

— Nu e nimic de iertat. Căzuseși pur și simplu în capcana acestui mârșav. Bravo ție, ai reacționat formidabil de bine. Te-ai eliberat de el.

— Nu. Sunt încă prizonieră.

— O să se rezolve. Divorțează!

— Oh, nu. Ca să divorțez, ar trebui să am din nou de-a face cu el. Nu mai vreau în viața mea să-l văd sau să-i mai aud vocea.

— Mamă, dacă nu divorțezi, n-o să rămâi cu nimic.

— N-am nevoie de banii lui.

— Nu despre asta-i vorba. Omul ăsta trebuie neapărat pedepsit. Tu-ți dai seama

ce a putut să ne facă și mie, și ție? Nu se poate să nu fie pedepsit.

— Scumpo, nu mă țin puterile să mai am de-a face cu el.

— Nicio problemă. Lasă că mă ocup eu. Divorțez eu în locul tău.

— E imposibil.

— Vom vedea. O să iau legătura cu un avocat, iar tu nu va trebui decât să semnezi niște hârtii.

Dominique s-a uitat cu stupefacție la fiica ei de paisprezece ani. Ca răspuns la acea privire, Épicène îi zise:

— Știam că mă urăște, tu mi-ai confirmat-o. El nu știe însă că eu îl urăsc chiar mai tare. Am câteva lungimi bune de pistă în fața lui.

— Ce simte el pentru tine a început în ziua în care te-ai născut.

— Asta nu se calculează ca timp. Cât despre prietena ta, dă-mi voie să mi se pară cam bizară.

— Trădarea ei mă doare foarte tare.

— *Trădare* e un cuvânt exagerat. Să zicem mai degrabă că a avut o purtare ambiguă față de tine.

— Ce o împiedica să-mi spună adevărul?

— Cred că voia să vadă ce avea el de gând. Ce plan ciudat! În orice caz, Regina ar trebui să-ți servească drept exemplu: de două ori, acum douăzeci de ani și ieri, i-a ținut piept. De ce n-ai avut și tu acest instinct?

— Fiindcă n-aș mai fi avut o fată fabuloasă ca tine, scumpo.

Biata de ea, chiar crede asta! își zise în sinea ei Épicène. *Oare câți ani va mai trebui s-o dădăcesc?*

* * *

Dominique s-a instalat în camera ei din copilărie. Épicène s-a îndrăgostit de la prima vedere de pod, unde și-a amenajat un pat și un birou. Bunicii, fericiți că nu mai erau neglijați, au întinerit peste noapte cu cincisprezece ani.

A început o nouă viață.

În fiecare dimineață, Épicène se ducea la școală, devenind în scurt timp una dintre cele mai bune eleve. Excela la toate materiile și se bucura de o popularitate fantastică. Dacă cineva le-ar fi zis celorlalți că la gimnaziul ei de la Paris nu vorbea cu nimeni, n-ar fi crezut sub nicio formă.

Odată întoarsă acasă, îl suna pe avocat ca să vadă care mai era situația cu divorțul. Acesta părea să ia o turnură mai puțin obișnuită. În cele din urmă, avocatul lui Claude a recunoscut:

— Pe clientul meu nu-l interesează nici cât negru sub unghie.

Épicène i-a zis că asta n-o mira, dar că mama ei nu împărtășea această perspectivă. A contactat-o apoi pe Regina Cléry și, pe un ton cât se poate de neutru și de firesc, i-a cerut să depună mărturie.

— Poți conta pe mine, i-a zis aceasta.

Când Dominique se întorcea de la muncă, Épicène îi dădea să semneze tot felul de hârtii, pe care aceasta abia dacă-și arunca privirea. În momentul inevitabilei confruntări, mama s-a prezentat însoțită de fiica ei. Cele două au avut un șoc când l-au văzut pe Claude: în opt luni, se schimbase atât de mult, încât era aproape de nerecunoscut. Bărbatul acela plin de insolență și de aroganță arăta acum ca o epavă cu ochii stinși. Cea care-i era încă soție și-a ferit privirea.

— Văd că divorțul îți prieste, îi zise el. Arăți foarte bine.

— Divorțul *ne* prieste, interveni Épicène. Fiindcă și eu divorțez de tine.

A reieșit că le lăsa tot ce se putea. *Ăsta nu-i un divorț amiabil, remarcă avocatul, ci un divort-testament. Clientul meu vă lasă moștenire tot ce are, încă din timpul vieții.*

Chestia cu *încă din timpul vieții* era cam la limită. Claude Guillaume nu prea mai aparținea lumii celor vii. Încredințase conducerea firmei Terrage Paris numărului doi ierarhic, un tip avizat care se achita excelent de rolul de vicepreședinte.

Când Dominique și Épicène au trecut pe la apartamentul din strada Bourgogne ca să-și ia lucrurile, au dat parcă peste adăpostul unui boschetar depresiv. Stăpânul casei părea că nu se mai dădea jos din pat decât ca să-i deschidă ușa omului cu pizza. O pizza de care abia dacă se atingea, după cum o dovedeau cutiile deschise ce zăceau pe podea. Din ele se ridica un miros pestilențial, care nu părea deloc să-l deranjeze. Nici măcar intruziunea lor de moment n-a suscitat vreo reacție: Claude a continuat să se uite, cu o privirea goală, la televizorul pornit.

La plecare, adolescenta de cincisprezece ani și-a zis că n-o să-și mai vadă tatăl niciodată. Și s-a simțit profund ușurată.

* * *

Timp de câteva luni, Dominique a stat și s-a tot gândit. Uneori, o întreba brusc pe fiica sa ceva de genul:

— Oare, pe 15 septembrie 1970, de ce n-o fi simțit nevoia directorul meu să mă întrebe și pe mine dacă era adevărat ce-i spusese Claude?

— Fiindcă el îi câștigase încrederea.

— Și de unde a știut Claude că directorul n-avea să discute cu mine?

— Fiindcă tu erai genul de persoană închistată cu care nu e ușor de discutat.

— Cum de găsești întotdeauna răspunsul corect?

— Fiindcă, privind retrospectiv, toată povestea e cusută cu ață albă.

Nu mai spuneau „tatăl tău" sau „soțul tău", ci Claude.

— În latină, Claude înseamnă „cel șchiop". Opusul perfect al tipului bățos, declară Épicène.

Într-o bună zi, când mama ei o luase de la capăt cu întrebările, fata i-a zis să schimbe subiectul.

— În fond, tu ai câștigat la divorț, adăugă ea.

— Nimeni nu câștigă la un divorț. Divorțul e un eșec pentru toată lumea.

Épicène, care nu era de aceeași părere, a reformulat:

— Oricare ar fi meciurile pe care le-ai avut cu el, tu ai câștigat.

— Așa crezi tu? Claude m-a umilit vreme de douăzeci de ani.

— Nu. Te-a înșelat. Iar tu erai prea loială ca să bănuiești o stratagemă atât de murdară.

— De-ar fi fost numai atât! Dar eu îl iubeam. Cum să-ți revii după ce-ai iubit atât de mult pe cineva care pretindea că ne iubește?

Adolescenta stătu puțin să se gândească.

— Să fii mândră, mamă, că ai iubit! Persoana care iubește e întotdeauna cea mai puternică. Ca dovadă: compară sănătatea ta de acum cu starea lui Claude.

— Și el iubește.

— Regina are dreptate: nu e vorba de iubire, ci de obsesie. Tu ai toate motivele să te răzbuni, dar nici nu-ți trece prin cap s-o faci.

— De unde știi că-l iubesc în continuare?

— Te cunosc. Uită-te la imbecilul ăsta dispus să-și irosească toată viața numai ca să se răzbune: a ratat totul. Pe Regina o doare în cot, iar el n-a obținut nimic. În vreme ce tu, care te-ai purtat întotdeauna ireproșabil, îți vezi dușmanul mușcând din țărână.

— Partea cea mai proastă e că treaba asta nu-mi face nicio plăcere.

— Chiar ai fi preferat ca Regina să-și părăsească bărbatul pentru Claude?

— Nu. Biata Regina, țin prea mult la ea ca să fi vrut așa ceva.

Răspunsul acela a făcut-o pe Épicène să zâmbească. Mama ei nu era deci irecuperabilă. Puștoaica a continuat:

— Peste o lună, peste un an, o să te trezești într-o dimineață și-o să-ți dai seama că nu mai suferi deloc.

— De unde știi tu lucrurile astea?

Între unsprezece și paisprezece ani, puștoaica fusese moartă vreo câteva secole. Anii aceia de coelacant îi dăduseră acces

la arhivele Infernului. Acum că revenise la viață, putea apela oricând la acele amintiri. S-a abținut însă s-o spună cu voce tare, mulțumindu-se să ridice din umeri.

* * *

Persoana care iubește e întotdeauna cea mai puternică — Dominique a fost șocată de adevărul acestei afirmații a fiicei sale. Degeaba fusese devastată de ceea ce descoperise; pe dinăuntru, se simțea plină de forță. Încetul cu încetul, și-a dat seama că îndepărtarea de Claude o făcea să-și recapete pofta de viață. Câtă vreme trăise cu el, fusese privată de o mare parte a propriei energii, care acum îi era restituită.

În unele zile, își spunea: *Ce-o să mă fac eu cu iubirea asta?*

Pretendenții n-au lipsit. Ea însă le-a dat papucii: nu se putea obliga să-i găsească seducători.

Din fericire, o iubea profund pe Épicène, iar aceasta îi răspundea pe măsură. Își arătau cu zgârcenie dragostea lor, dar o simțeau clipă de clipă.

* * *

A venit și ziua când Dominique le-a spus părinților săi că ea și fiica sa aveau acum mijloacele necesare pentru a închiria o locuință.

— Vrei să pleci? se neliniști tatăl ei.

— Nu. Dar nu vreau să vă stau pe cap.

— Maică-ta și cu mine suntem încântați de prezența ta și a fiicei tale aici.

Au fost fericite să rămână mai departe acolo. Épicène făcuse o pasiune pentru bunicul ei. Acesta știa pe dinafară pagini întregi din poezia lui Victor Hugo și i le recita cu vocea lui guturală.

Când te gândești că lui Claude i-a fost rușine că s-a căsătorit cu fiica unui asemenea om, își zicea în sinea ei.

În adâncul ei, adolescenta știa că lupta sa cu amintirea propriului tată era mult mai dură decât cea a mamei sale cu amintirea propriului soț. Dominique își înfrânsese iubirea: partida era deja câștigată. Épicène trebuia să-și înfrângă ura: era o treabă foarte complicată.

Faptul că nu mai avea de-a face cu cel pe care-l ura constituia o mare victorie. Din păcate însă, chiar dacă reușea să și-l alunge din minte, îi simțea foarte des prezența în sufletul ei. Noaptea, i se

întâmpla să se trezească transpirată de ură: nu numai că nu mai adormea la loc, dar suferea de parcă ar fi avut otravă în sânge.

Când ai fost mușcat de un șarpe, trebuie să sugi veninul injectat și să-l scuipi. *Dar cum trebuie procedat atunci când mușcătura ți-a cuprins toată ființa?* se întreba ea.

* * *

Épicène și-a luat bacalaureatul cu calificativul maxim. Spre surprinderea generală, s-a înscris la cursurile de engleză de la universitatea din Rennes.

— De ce engleză? o întrebau toți.

— Fiindcă e limba lui Shakespeare, contemporanul lui Ben Jonson, răspundea ea.

— Deci e din cauza numelui tău?

— Exact.

Lumea părea să considere cam superficial acel motiv. Épicène își zicea că dimpotrivă. Ce modalitate mai bună de a dejuca acest *tragic flaw*[5], care o tot chinuia

[5] Tragicul stigmat (în original, în lb. engleză). (*N.t.*)

decât studiindu-l la sursă? Din câte știa despre eroii elisabetani, aceștia trăiau sentimente la fel de intense ca ale ei.

Anii petrecuți la Rennes i-au plăcut foarte mult. A fost foarte bucuroasă că toată facultatea îi spunea, pe un ton admirativ, Épicénia. A ales cât de multe cursuri a putut referitoare la autorii elisabetani. Piesa care-i purta numele n-a fost preferata ei. În schimb, a citit și răscitit *Richard al III-lea* până la intoxicare.

Colegii ei deplângeau faptul că o fată atât de frumoasă era atât de inaccesibilă. Ea însăși suferea din pricina asta. Când era atrasă de câte cineva, se simțea reținută de o forță care parcă o țintuia de perete.

Teza de licență și-a dedicat-o verbului *to crave*, de la apariția lui până în zilele noastre. Sceptici, profesorii au încercat s-o descurajeze: „N-o să puteți rămâne obiectivă pe un asemenea subiect" Ea nu s-a lăsat însă intimidată.

Chestionată de o prietenă cu privire la această ciudată obsesie a ei, i-a răspuns:

— Verbul acesta sunt eu.

— Și care e complementul tău?

— Ce n-aș da să știu!

* * *

Teza sa i-a uluit pe examinatori. Și-a luat licența cu brio. Întoarsă la Brest, și-a găsit un post de profesoară de engleză la un colegiu tehnic.

Cum Épicène nu părea să-și dorească altceva, mama sa nu s-a putut abține să n-o întrebe:

— Atâta zbucium ca să ajungi aici?

— Îmi place profesia mea.

— Dar viața ta îți place?

— Nu știu încă la ce altceva să râvnesc, răspunse încarnarea verbului *to crave*.

* * *

Într-o bună zi, pe când corecta un teanc de lucrări, a primit un telefon.

— Dominique? întrebă o voce de o răgușeală extremă.

— Sunt Épicène, răspunse ea. Cine e la telefon?

— Sunt eu, tatăl tău.

Tăcere.

— Te sun de la spital. Am cancer la plămâni. Ce caraghios! Eu, care n-am fumat niciodată...

— Voiai să vorbești cu mama?

— Nu. Știu că ar refuza. Cu tine voiam să vorbesc.

— Te ascult.

— Așa, uite... Sunt în stadiul terminal. Mai am maximum o lună. Cel mai probabil o săptămână...

A tăcut, așteptând o vorbă de compasiune, care n-a venit, apoi a continuat:

— Aș vrea să te văd.

— De ce?

— Nu știu. Simt nevoia. Sunt la spital. Nu întârzia prea mult.

Apoi a închis.

Când mama ei s-a întors de la muncă, Épicène i-a povestit toată discuția.

— Cancer la plămâni! exclamă Dominique.

— O să mă duc să-l văd.

— Ești sigură?

— E vorba de ultima dorință a unui muribund. Nu pot să nu-i dau curs.

* * *

A doua zi, tânăra de douăzeci și cinci de ani a luat trenul spre Paris. Nu mai

pusese piciorul în acel oraș de zece ani. Pe drum, a căutat să se concentreze asupra lucrurilor pe care le aștepta de la revederea cu Claude. Zadarnică încercare: mintea ei se bloca imediat.

O asistentă a condus-o până la salon.

— E tatăl dumneavoastră? Mare grijă, că s-ar putea să aveți un șoc.

Ce să-ți spun! își zise în sinea ei.

— Domnule Guillaume, am o veste bună: a venit fiica dumneavoastră, anunță asistenta cu o voce blândă, după care plecă.

Épicène descoperi un trup pirpiriu, al cărui piept era încorporat într-un aparat imens de asistare a respirației, care se ridica și cobora cu regularitate.

— Bună, Épicène.

Tânăra n-a reușit să-i răspundă.

— Nu te-am mai văzut de zece ani. Ce frumoasă te-ai făcut! Parcă ai fi mama ta când avea vârsta ta de-acum.

Vorbele acelea amabile nu i-au inspirat deloc încredere. A tăcut în continuare.

— Ce mai faci?

— Sunt profesoară de engleză. Mi-am luat licența și m-am titularizat.

— Bravo! Minunat!

Era pentru prima dată când tatăl ei o felicita. I s-a făcut rușine de plăcerea pe care a simțit-o la auzul acelor cuvinte.

— Mi-am făcut lucrarea de licență pe verbul *to crave.*

— Poți să mi-l traduci?

— Înseamnă „a tânji după ceva", „a râvni la ceva"

— *To crave.* Eh, ăsta era verbul vieții mele și eu nu-l știam. I-am explorat însă sensul cu vârf și îndesat.

Tânăra femeie și-a ascuns tulburarea.

— Engleza e o limbă uimitoare, continuă el. Poate numi cu un singur cuvânt lucruri pentru care noi avem nevoie de perifraze întregi.

— *And now, what are you craving for?*

— La ce râvnesc eu acum? La mai nimic. Nici măcar moartea nu mă interesează prea tare.

— Și-atunci, de ce voiai să vin?

— Fiindcă eram curios. Am trăit dorința la nivelul ei cel mai convulsiv și am eșuat lamentabil. Odată ajuns pe patul de moarte, un bărbat care și-a ratat în asemenea hal obiectivul nu poate să nu facă un bilanț. Mă doare-n cot de Terrage Paris.

Ce las cu adevărat pe acest pământ, urma trecerii mele prin viață ești tu!

— Dar mă urăști.

— Vorbești de vremuri care nu mai există. Asta era pe vremea răzbunării mele.

— Cum ai putut să te răzbuni pe o femeie pe care o iubeai?

— A fost din cauza verbului tău englezesc, *to crave*. Așa o iubeam eu, înțelegi? Când m-a părăsit, nevoia mea disperată de ea n-a dispărut. Iar pentru mine, modalitatea de-a păstra acea legătură privilegiată a fost furia.

— N-ai fi putut inventa alta?

— Evident că nu.

— Dacă tot voiai să te răzbuni, de ce n-ai omorât-o?

— Asta ai fi vrut?

— Eu n-aș fi vrut nimic, dar aș fi înțeles o crimă pasională.

— Crima ar fi fost o chestie prea rapidă. Nu-i suficient de crudă. Eu voiam să sufere.

— Ce eșec!

— Știu.

— Și acum, îți e rușine?

— De ce să-mi fie rușine?

— De răul pe care i l-ai făcut mamei?

— Își revine foarte bine, din câte văd eu.

— Dar de răul pe care mi l-ai făcut mie?

— Când văd rezultatul, nu, nu mi-e rușine deloc. Pari o tânără femeie care se simte foarte bine în pielea ei.

— N-ai niciun merit în treaba asta.

Épicène a vrut să-i vorbească despre crizele ei de ură. S-a abținut însă, fără a ști nici ea de ce.

— Nu, nu mi-e rușine, continuă el. La ce bun să-mi fie?

— Eu m-aș simți mai ușurată.

— Crezi în chestiile astea? Remușcările sunt o prostie!

— Și răzbunarea ți se pare o chestie mai inteligentă?

— Nu. Dar o înțeleg.

— Deci, dacă ar fi s-o iei de la capăt, ai face-o din nou?

— Poate aș inventa o răzbunare mai eficientă.

— N-ai învățat nimic. Uită-te la mine, și eu te-am urât foarte tare. Dar n-am mișcat un deget. Moralitate? Cine moare acum de cancer la plămâni?

Claude începu să râdă.

— Se vede că ești fiica mea.

— Ba nu, tocmai. Eu cred într-o justiție imanentă.

— Și asta ți-e de ajuns? zise el pe un ton plin de subînțelesuri.

— Suferința mea vine de mai departe.

— Asta fiindcă nu ai încredere în ceilalți. Când o să iubești la nebunie pe cineva, o să mă înțelegi.

— Din cauza ta, sunt incapabilă de o asemenea iubire. Nu în ceilalți nu am eu încredere, ci în mine însămi. Din cauza ta.

— Acum un minut, ziceai că ești altfel decât mine.

— Nu sunt copia ta perfectă, dar am preluat multe de la tine. De exemplu, verbul *to crave* mă obsedează și pe mine, doar că nu știu încă după ce anume tânjesc.

— Interesant.

— E mai mult frustrant decât interesant. Pot să te întreb ceva?

— Te rog.

— Dincolo de absurditatea ei, ce mă șochează la strategia ta e durata. Cum ai putut urmări un obiectiv atât de delirant vreme de aproape douăzeci de ani?

— Pentru mine, timpul nu mai avea nicio valoare. Există un pește al adâncurilor care se numește coelacant: când nu mai

are cu ce trăi, își programează moartea. Trece pe modul comatos până se restabilesc condițiile de viață. Pentru el, timpul nu mai există.

— Știu ce spui, murmură tânăra.

Bărbatul din fața ei nu-și mai revenise.

— Nu arăți prea bine, zise el.

— Râde ciob de oală spartă.

— De ce-ți ferești privirea?

Épicène și-a adunat puterile și s-a uitat țintă la chipul tatălui său. Preț de câteva clipe, a avut loc un veritabil duel al privirilor.

— Ești mai bine ca acum zece ani, comentă fiica. Ochii tăi strălucesc din nou.

— Ai dreptate. Iminența morții mă eliberează.

— De ce nu te-ai sinucis acum zece ani?

— Bună întrebare. Nu m-am putut abține să nu aștept un reviriment.

— Adică să se întoarcă la tine Regina?

— Nu, nu mai eram la vârsta la care să cred în Moș Crăciun. Pur și simplu, parcă nu puteam accepta ca povestea să se termine atât de stupid. Cel mai îngrozitor nu e să fii nefericit, ci să nu aibă niciun sens acea nefericire.

Tânăra s-a uitat mai atentă la aparatul care-i presa ritmic pieptul.

— E dureros?

— Fără dispozitivul ăsta respirator, aș fi deja mort. Eu, care am nevoie de sens, sunt chiar mulțumit să mor de o boală care-mi taie răsuflarea. Dorința mea de răzbunare m-a sufocat literalmente.

Épicène văzu cablul electric care lega mașinăria la priza de curent. Și atunci se petrecu un lucru extraordinar: a scos aparatul din priză. Cu o secundă înainte, tânăra nu știa că avea s-o facă.

Claude a avut timp doar cât să înțeleagă. A deschis niște ochi extatici. Stupefiată, fiica lui l-a privit cum se sufocă. În mai puțin de o jumătate de minut, era mort.

Tot fără să stea vreo clipă pe gânduri, Épicène a conectat din nou aparatul la curent. Apoi a ieșit din salon strigând după ajutor:

— Veniți repede! Nu știu ce-a pățit tatăl meu!

Nu juca teatru, era realmente bulversată.

Asistenta a venit în fugă.

— Domnișoară, îmi pare rău, tatăl dumneavoastră a murit, o anunță ea.

— Nu înțeleg, strigă Épicène. Vorbeam liniștiți și, dintr-odată, l-am văzut că se sufocă.

— Bine că erați aici. A murit avându-și fiica iubită la căpătâi. Așa sperăm toți să ne ducem. Vreți să sunați pe cineva?

— Nu mă țin puterile, răspunse tânăra prăbușindu-se pe un scaun.

— Mă duc după un doctor, zise asistenta ieșind din salon.

Potrivit prințului de Ligne[6], nu există rău în afara premeditării, el identificând-o pe aceasta din urmă cu vulgaritatea. În opinia respectivului prinț, o faptă rea săvârșită pe negândite e cu totul scuzabilă.

Épicène nu-l citise pe Ligne, dar era în măsură să-i verifice ideea. Întrucât acționase fără nicio fracțiune de secundă de premeditare, s-a simțit pe loc nevinovată. Nu-și pierduse mințile, știa că-și omorâse tatăl. Dar s-a trezit că nu avea niciun fel de remușcare.

Mai mult decât atât: în cele câteva clipe de stupefacție în care l-a văzut murind, a

[6] Charles Joseph Lamoral, al VII-lea prinț de Ligne, ofițer, intelectual și scriitor prolific, născut la Bruxelles în 1766. (*N.t.*)

simțit chiar o anumită voioșie. A trăit totul ca pe o dovadă, dacă trebuia vreuna, că grația divină intervenise în acea poveste.

Era conștientă că acea convingere a ei n-ar rezista la o analiză logică. Își amintea că, la unsprezece ani, hotărâse că o să-și omoare tatăl. Iar ura ei pentru el nu se domolise niciodată. Și totuși, nu și-a pus o clipă la îndoială nevinovăția.

Pentru a nu cădea în complezență, a decis să păstreze acel secret numai pentru ea. Cum să împărtășești cuiva ceva ce niciun limbaj n-ar putea exprima?

În acest timp, asistenta l-a înștiințat pe doctor.

— Suntem de vină cu ceva? întrebă el.

— La prima vedere, nu. Totuși, aș zice să nu insistăm prea mult asupra acestei chestiuni. Nu e imposibil să fi fost vreo cădere de tensiune în rețeaua electrică.

— Cum a reacționat fiica mortului?

— E dată peste cap.

— Dă-i să semneze hârtiile de derogare. E bine să fim prudenți.

Fără a părea să-și dea seama, Épicène a știut foarte clar că semna un formular care, exonerând spitalul de orice responsabilitate, o absolvea și pe ea de orice vină:

tatăl ei murise ca urmare a unui cancer de plămâni.

— Parcă m-a așteptat pe mine ca să poată muri, zise ea.

— Puteți fi sigură că așa a fost, o asigură doctorul.

Tânăra a întrebat dacă trupul putea fi transportat la Brest pentru a fi înmormântat acolo. A fost pusă în legătură cu o firmă de pompe funebre. După nenumărate formalități, Épicène s-a întors la gara Montparnasse.

De cum s-a pus în mișcare trenul, s-a simțit cuprinsă de o bucurie nemaipomenită. În inima ei, îi vorbea defunctului: *Nu semăn cu tine. Ca dovadă, tu ți-ai sacrificat viața pentru o răzbunare care s-a dovedit un eșec total. Iar eu, fără măcar o secundă de premeditare, obțin cea mai strălucită răzbunare din toate timpurile.* Acel progres al generațiilor o făcea să exulte.

* * *

Ajunsă acasă, Épicène și-a luat mama deoparte:

— Claude a murit la spital în timp ce vorbeam cu el.

Dominique s-a schimbat la față.

— N-a suferit. A fost de parcă m-ar fi așteptat pe mine ca să poată muri.

— Ți-a zis ceva de mine?

— Mamă, n-o să te mint. N-a zis nimic de tine, n-a arătat că ar fi avut vreo remușcare. Dar omul pe care l-am întâlnit era lipsit de ură. Îți jur că a avut cea mai bună moarte pe care putea s-o aibă.

Tânăra dădea glas astfel convingerii sale intime.

Dominique a izbucnit în plâns.

— Plângi fiindcă n-a vorbit de tine, mamă?

— Nu. Plâng moartea celui care a fost bărbatul vieții mele.

— Înțeleg. De-asta am și aranjat aducerea trupului la Brest. Funeraliile vor avea loc duminică.

Apoi, Épicène s-a dus să le dea vestea și bunicilor. Aceștia au reacționat cu demnitate. Tânăra a admirat discreția celor doi bătrâni care nu întrebaseră niciodată nimic despre drama aceea conjugală.

* * *

Preotul n-a părut deloc mirat că asistența era alcătuită din doar patru persoane.

În timp ce-și vedea de slujba lui, și-a făcut apariția o persoană întârziată.

Ce tupeu pe femeia asta! Are curaj, nu glumă! își zise în sinea ei Épicène.

La cincizeci și cinci de ani, Regina atinsese o frumusețe nepământeană. Înaltă, subțire, în negru din cap până-n picioare, vădind o maiestuoasă absență a durerii.

Dominique a tresărit când a văzut-o și și-a întețit hohotele de plâns.

Micul cortegiu a pornit spre cimitir. Regina și-a luat prietena de braț, fără nicio rușine. N-a întâmpinat nicio rezistență.

Înmormântarea propriu-zisă a fost tulburătoare. Épicène nu și-a putut stăpâni un fior când a aruncat un pumn de pământ peste sicriu. Slujitorul Domnului a rostit o frază plină de tâlc:

— Iubirea de care s-a înconjurat un om nu se măsoară în numărul de persoane prezente la înhumarea lui.

Când totul s-a încheiat, tânăra și-a condus acasă bunicii care, fideli discreției lor, n-au întrebat cine era femeia care rămăsese cu fiica lor în fața mormântului.

* * *

— Am venit ca să te rog să mă ierți, Dominique. Atâtea suferințe ar fi fost evitate, dacă eu n-aș fi făcut greșeala de-a tăcea!

— De ce nu mi-ai spus nimic?

— M-am gândit că adevărul trebuia mărturisit ori de la bun început, ori niciodată. Și cum mi-a luat ceva timp până am priceput cine era soțul tău, mi-am zis că de-acum era prea târziu. Am greșit. Poți să mă ierți?

Văduva făcu un gest de încuviințare.

— Uite un om căruia n-o să-i ducem niciodată dorul, adăugă Regina arătând cu bărbia înspre mormânt.

— Zici așa, dar n-ai putut să nu vii la înmormântarea lui.

— De zece ani tot caut un pretext ca să reînnod relația cu tine. Mi s-a părut că ăsta-i un bun prilej. Pentru tine am venit aici, nu pentru el.

— Știi ce mă doare cel mai tare în povestea asta? Nu minciuna, nu trădarea sau manipularea. Ci faptul că n-am avut rolul principal în propria-mi viață. Eu nu eram decât o a treia persoană, ceea ce m-a doborât era un glonț rătăcit, nimic nu-mi era mie destinat. Povestea asta nu mă privea

câtuși de puțin. Pe mormântul meu ar trebui scris: *Dominique Rosec, a treia persoană.*

Regina puse o mână pe umărul prietenei sale și zise:

— Te înșeli. Claude era a treia persoană.

La preţul de vânzare al cărţii
se adaugă 2%, reprezentând
contravaloarea timbrului literar.

Amélie Nothomb (pe numele ei adevărat Fabienne Claire Nothomb) s-a născut în 1966, în orașul belgian Etterbeek, într-o familie de diplomați. A locuit pe rând în Japonia, China, Statele Unite, Bangladesh, Burma și Laos. A debutat în 1992 cu romanul *Igiena asasinului* și a câștigat numeroase distincții, printre care Marele Premiu pentru Roman al Academiei Franceze, de două ori Premiul Alain-Fournier și Marele Premiu Jean Giono pentru întreaga operă.

Cărțile ei au fost traduse în peste 25 de limbi și s-au vândut în milioane de exemplare în întreaga lume.

În seria de autor
Amélie Nothomb,
au mai apărut romanele
Lovește-ți inima!
și *Barbă Albastră.*

Dominique și Claude s-au cunoscut întâmplător într-o cafenea din Brest, în 1970. S-au îndrăgostit nebunește, iar acum sunt căsătoriți și au o fiică de 12 ani, Épicène. Crud și calculat, Claude își folosește soția și fata ca pe niște pioni în sumbrele lui jocuri personale. Dominique refuză să vadă atitudinea lui bolnăvicioasă, dar Épicène înțelege repede puterea distrugătoare a tatălui său și încearcă prin toate mijloacele să se protejeze de el.

După ce în *Love*ș*te-*ț*i inima!* a abordat legătura dificilă dintre o mamă și fiica ei, în *Unisex* Amélie Nothomb continuă să exploreze relațiile familiale toxice, de data asta dintre o fiică și tatăl ei.

La fel ca toate cărțile lui Amélie Nothomb, *Unisex* se citește ca o fabulă și se degustă ca o delicatesă.

PARIS MATCH